

309721 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6. చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 30 వ తేది గురువారము NO. 173
సంపుటము. ౬ సిద్ధాద్ధి నామ సంవత్సర కార్తీక మాస శుద్ధ సప్తమి ౭. సంచిక ౧౭౩

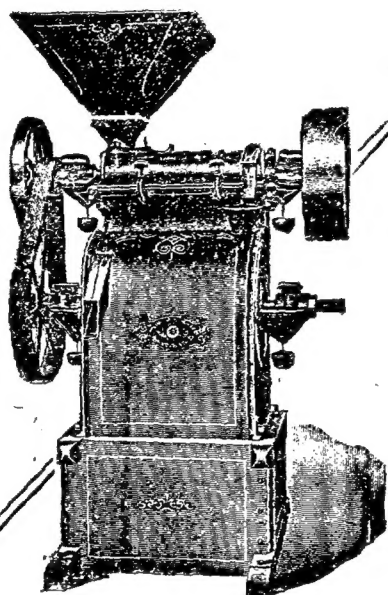
అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నయమగును. సులభ వెల 0-8-0 అణాలు.

మోహినితైలము రు 0-12-0
తామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

నమ్మకము

నచ్చనిది వెంటనే వాపీను పుచ్చుకొనెదము.

బంగారు, వెండి, రాళ్ళనగలు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, భూచిత్రోదయ సమయన భర లభ్య క్రయించబడును. తయారు లేనివాటిని అతి కి ప్రముఖ కాలతామకములేక తయారుచేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అద్దరుయిచ్చి నగలు తయారు చేసుకొన్న పురికే నష్టకరమయము తెలుసును. (1842)
కాంక్షించువారు ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను పాటకము అంతకు ఇదివరకంటెయును వెల 0-4-0 పోష్టల్ కేసు. అంధ్రప్రదేశ్ కావ్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి వుష్ణ శక్తియు యిండియా శరీరమునందు మెదడునకు చలువగలుగుటకు మాంద్యము నదలుటకును జ్ఞానశక్తి మెరుగుటకును తలశక్తియు పరిశుభముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయను కృతీపుత్రునగును యశ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (కెప్టెన్)

తలమెదడుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని చాగుగా మెరుగుటకు కనిన శక్తి లేక నూనెనుండు కలవు. ముండుకు పోగొట్టును. శిశోజనులకు వట్టునంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. వని మెదడుగుటకులన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియాఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును నెక్కుమందికి వచనోపకారమును నొనరించినది. శేతు ఓని నుపయోగించిమాడుడు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 ఏ. పి. చాక్లెట్ 0-5-0 అణాలు.
మూడుబుడ్డు 2-10-0 ఏ. పి. చాక్లెట్ 0-12-0 అణాలు.

సోల ఏజెంట్లు:
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ లిండు కెమిక్స్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155, జమ్నాచానేజీ, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

పులివేట:—గతకారములో మందనా రాజాగారు మ
నోబల, అనేది పేరుగల 11 మూలం గలిగిన యొక పెద్దపులి
ని నిమిషమాత్రమున కొట్టివేసిరి. రాజాగారు గతసంవత్సరము
నండి చెన్నపట్టణములో ఇండియన్ ఫోర్స్ లెఫ్టనెంటు
కర్నల్ గా నున్నందున సదరపులి, మందనా, బుడారసింగి,
సురంగి, పెద్దభిమడి. వగలూరా జమీన్ దార్ల అదవులతో
నుమారు 20 మంది ముఠావలన అవులను ఎద్దను దున్నపోతు
లను తినివేసిరి. రాజాగారు పులివేటలో నున్నప్పుడు, ఇం
కొకరు తిరుకలకుండ 25 పెద్దపులలను చంపిరి. కొంత
లెండు పులలను కుక్కలవలె కట్టివేటి పెంచుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

ఇండియా దొరతనమువారి ప్రకటనము.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల యిట్లుంటున్న గూర్ఖ ఆలోచించుట కేర్పరుపబడిన సంఘమునందు ఇండియా దొర తనమువారి ప్రతినిధులుగ నున్నారయితలకు ప్రజాప్రతినిధి యొక్క గూడ తిరుగునీరు. ఇండియా మంత్రి ఆగష్టు వెల 28-వ తేదీన ఆంగ్ల దేశమున నున్నందున ప్రతినిధులు ముగ్గురువారిలో తెలియనైన విషయమున చాలయంది మాకు ప్రాప్తి. దానినిగూర్చి ఇండియా మంత్రిగారి కే మరల మాకు తెలిపినా రనవలె. అఫ్రికా దొర తనము వారు ప్రస్తుతము విచారణను నిలిపివేసిరి. ఇండియా దొరతనమువారి ప్రతినిధులు విచారణమును ముగిసి చేరుముందున నేను నడిచి నట్లు కేయబడిన ప్రకటనము పారబాటు చేయు దక్షిణాఫ్రికా దొరతనమువారిని కోరనేరదు. ఇండియా దొరతనమువారి భావములను యిండియా ప్రజల భావములను విచారణ కర్తవ్యము కలుపుటకు మున్నగు సహాయము చేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వప్రతినిధుల నిర్దేశిం (ప్రతినిధిని నిర్దేశిం) అనుమతిపరచుకొనుట (అనుమతి) నేనాదొరతనమువారికి వాగిసిరి. వాగిసిరి అనగా ముగ్గురు వానినిగూర్చి విచారణ చేయించు తెలిపెను. 27-వ తేదీన గాబర్నరుగారికి తోడుగా మొక ప్రజాప్రతినిధిని గూడ పంపవలెనని నేనుకు రాజప్రతినిధిగారును అంగీకరించితిమిగాన నిందులకు దక్షిణాఫ్రికావారుగూడ సమ్మతించురదయే కలంచెదనని మాటాగు గారు తెలిపినా రనవలెనని ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

మైనూరు శాసనసభ.

29 వ తేదీన మైసూరులో మైనూరు శాసనసభ గూడెను. 37 వారు కాంతరాజు ఉన్నగారు సభాధికర్తయ్యును నడిచిరి. ప్రత్యక్షులు చెప్పినట్లు, ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యము గురించి కథలుంటు చర్చ జరిగెను. శాసనసభలో 30 మంది సభ్యులుంటునట్లు శాసనమును మార్పుటకు మీరు ముమ్మాము సేయగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుట కనష్టము చేసిరి. ప్రస్తుతము 21 మంది సభ్యులు మాత్రమేగలరు. రెండుజిల్లాలకు ఒక్కరు వంతున సభ్యులుండిరి తీర్మానము ప్రకారము జిల్లాలకు ఒక్కరు వంతున సభ్యులుండరు.

తీర్మానమును గురించి బసవయ్యగారిట్లు నడిచిరి: కేవలము ఆ మండలములోని వారే సభ్యులుగ నుండుటకు బదులు ఏ మండలము వారైనను సభ్యులుగ నుండుట కధికారమిచ్చిన యెడల ప్రాతినిధ్యాధికార మెక్కువ కాగలదు. ప్రజలు తమవంతు దామే తిన్నగ వోట్ల నియోజకవర్గాలను గాని లోకము బోర్డులద్వారా వోట్ల నీయకూడదు.

బసవయ్యగారు చెప్పిన యంశములను నవాలు గులాము అనుమదు కలమిగాను బలపరచిరి

సంస్థానమునందు 57 లక్షలమంది ప్రజలున్నను, వారిలో మూడవంతుమందికి వోట్లు లభించుట లేదు. వారికి తగినంత ప్రాతినిధ్యాధికారము దొరకుట లేదు. మహమ్మదీయులకు తగినంత ప్రాతినిధ్యాధికారము లేదు. నియోజకాధికారము కృత్రిమము వలయును. వివిధసంఘము వారును కృత్రిమమువారును సభ్యులుగ నుండవలయును. వారికి నియోజకాధికారమిచ్చవలయును. కోవారు గజలలో సంబంధించినవారికి సభ్యులందు సభ్యులులేను. వికోపితులకును, నేటిపు క్రైస్తవులకును సట్లే యున్నది. కాని కా కృష్ణమూర్తిరావు, మేకటకృష్ణయ్య, సి. నరసింహయ్య, శివారామయ్య గార్లు వివిధ నియోజకాధికార ప్రతిపాదనలకు వ్యతిరేకముగ నుండిరి. ప్రతి జిల్లాయందు సమస్థలగు వాన కలరని హుస్సేనుగారు నడిచిరి. ప్రతిజిల్లాలోను స్థితిగతు లొక మోస్తరుగ లేదని వారు నడిచి, ఒక జిల్లాలోని స్థితిగతు లితరులకు తెలియకు చెప్పిరి. కావున ప్రతిజిల్లానుండి ప్రతినిధు లుండవలయును. నియోజకాధికారమెక్కువ చేయుటకు గురించియు, ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యమును గురించినవి నిబంధనలు చేయునట్లును దొరతనమువారు యోచించగలరు. బిల్లును ప్రసేద పెట్టిరి. అది ఆంగ్లీకరము యయ్యెను.

డాక్టరు టి. ఆర్.

ఎతిరాజుల నాయుడుగారు

ఆయనైనై దక్షిణాఫ్రికాలోని టి. ఆర్. ఎతిరాజుల నాయుడుగారి సందేహపరిశ్రమ: వీరు బలిజవలయుననుచు నడిచి గొప్ప కుటుంబమునందు జన్మించిన వారు. క్రైస్తవశాఖల యందు వీరు విద్యను నభ్యసించిరి. వీరి రెండ్రయొక్క ఆలయ మరణమువల్ల వీరు తమవిద్యాభ్యాసమును ఆంధ్రదేశోనే చాలింపగలవలసివచ్చెను. పిమ్మట మద్రాసు రయల్స్ కంపెనీ ట్రాఫిక్ మ్యానేజర్ అఫీసునందు ఉద్యోగమున చేరి ప్రసిద్ధిబడెనీ.

వివాద, నైద్యకామ్రయము సేయుకొని నైద్యముచేయ మిగుల అచేతుగలవారై సగ్గ అసిస్టెంటు సర్జనుని పి.సి.న.ప్ర మణ్య మొదలియాయగారివద్ద నైద్యకర్తయినైచ్చుకొనుచునెచ్చిరి. అనంతరము, తింజావూరి సంస్థానమునకు చేరినటువంటిన్ని, స్వదేశ నైద్యకామ్రయమును నిర్వహించు స్త్రీవాస కుండితో త్రయము ఈ నైద్యులయొక్క నూత్నుబుద్ధినిన్ని, గాఢాభిలాషను కనగించి, వారికి తెలిపినంతవరకు నైద్యనిద్యము సంపూర్తిగా సేసిరి. ఆ కుండితో త్రయము తమయొద్దకు వచ్చుచుండిన కోగుల సందూరి వీరిచే విశిష్టము ప్రేమను ఒప్పుచెప్పుచు నెచ్చిరి ఆ కుండితో త్రయయొక్క మృత్యువునకు పిదప, వీరు తమ నివాసస్థానమున “చీవరమోయ్యుర నైద్యశాల” యనుపేర వొక ఔషధాలయమును స్థాపించవలసినచెప్పు.

వీరి కిక్కిరియించు యోగ్యతా కర్మల నన్నింటిని చూచినయెడల దేవాలయములకు బట్టి వ్యాధిని నిర్ణయించుటలో వీరికిగల నేర్పు, వీరి ఔషధములయొక్క గుణవిశేషము, తెలియవచ్చుచున్నది. అంగ్లేయ నైద్య కామ్రయముల సభ్యులందు నైద్యులనేనుటకే కేవల మసాధ్యమని విడిచి పెట్టబడిన (Appen dicitis) జలోదరము, అజీర్ణ వ్యాధులు, ఆంధ్రిక మైటురంటిన్ని విషసంబంధమై నటువంటిన్ని వ్యధములు, మూలవ్యాధులు, వక్షవాదులు, తియ్యదవాదులు, వంధ్యవ్యాధులు కీకడే, గ్రహదోషే, జ్వర, కలరా, కుష్టు” మొదలగు అనేకవ్యాధులు వీరియొక్క ఔషధములకు లోబడి స్వప్రళయకాలమిచ్చుచున్నది. మరల, కేవలము మరణావస్థలో నుండి కోగుల లనేము వీరిచికిత్సలకు స్వస్థతరచ బడి సుఖముగా జీవించి యున్నాడు.

వీరిచే విశిష్టగాంచిన కోగులలో కొందరు వీరికి వదనొకండు బంగారు తరకములమున్న ఒకబంగారు తోదాయమును, వజ్రములతో చెక్కబడిన ఒకబంగారు పుంగరమున్న బహుమతిచేసి యుండిరి. వీరు చాలయనికి ప్రతిఫలము లేకనే ఔషధము లిచ్చుటయున్నా, తక్కినవారి కర్తవ్యుండి చాలాతక్కువుగ చార్జి దీసికొనుటయున్నా వీరు మంచి స్వభావమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. ఆయనైనై కాస్త్రోక్తతెల్లలను క్రమముగా అనుసరింపుట కల్గి స్వస్థతర బాగుగ చెదకవచ్చునని ప్రజలందరికిని తెలియజేయుటయే వీరు భోగ్యదోషము. ఇందు కాభారముగా “ఆయనైనై”ను గూర్చి ఒకప్రబంధమును వీరు ప్రచురపరిచి యున్నాడు.

మరియు పెరబూరులో స్థాపించ బడియుండు “చెన్న పురి మాలివాండ్ర విశవత్స సంఘము” యొక్క ఔషధాలయమునకు వచ్చునటువంటి కందలకొలది మాలివాండ్రకు ప్రతిసాయంకము వీరు ధర్మమునకు ఔషధము లిచ్చుచున్నాడు. నాయుడుగారియొక్క క్రయత్నములన్నియు సంపూర్ణముగా మెండగోరుచున్నాడు.

విషవృక్షము:—విషవృక్ష మెచటనున్నదో తీవ్రముగా నున్నట్లు లేదు. ఉత్తరసరిహద్దున ట్రాక్ యును బొంబాయిగా వృక్షము కయిరాలోను శ్రాద్ధగా వ్యాధి కనబడినదిగాని తీవ్రముగాలేదు. క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది. ప్రపంచమునందంతులను చూచిన మెడ గానూననుకరత్వ ఎచటను క్రబలముగ లేదనియే తెలియుచున్నదని పుస్తకములు ప్రకటించిరి.

తిరువనంతపురములో సభ:—తిరువాన్కూరు మహారాజువారు తమ శాసనసభయందు శ్రాస్త్రయేర్పాటుచేసిరి. దానివలన క్రమము చాలబాధముగ నుండును. ఇందుకు సభచేసి మహారాజువారిని గౌరవించుట కాలోచించు నిమిత్తము 27-వ తేదీన విశ్వకాళి మందిరములో సభ జరిగెను. సి. వి. రామమిశ్ర టి. పి. గారు అగ్రాధికారమును వహించిరి. సభను జరుపుటకు యేర్పాటులు చేయు నిమిత్త మొక సంఘమును నేర్పిరి. దానికి పి. కే. కేశవమిశ్ర గారు కార్యదర్శిగ నుండురు.

వాతావరణ నిర్మాత

1919 సం॥ ఆగ్స్టు 8 వ తేదీ గురువారము.

Table with 6 columns: వాతావరణ నిర్మాత, వాతావరణ నిర్మాత, వాతావరణ నిర్మాత, వాతావరణ నిర్మాత, వాతావరణ నిర్మాత, వాతావరణ నిర్మాత. Rows include various weather-related data points.

వాయుభారము కొంచముగా హెచ్చినది. వాయువు సమముగా వీచుచున్నది. దక్షిణముందు. తక్కు ఇకర క్రమములందు శీతోష్ణస్థితి కల్గినది. వాయువ్యావృత్తి కర్మాదలందు తక్కువగనున్నది. ఇకర క్రమములందు అధికముగ నున్నది ముగ్గురువందల నెల్లూరు తరకు వర్షము కురిసింది. శాగపట్టుయందు 8 ఇంచులు, కొడెకవాలు నందు 1 1/2 ఇంచు మెర్కూర, పంబంబయందు 1 1/2 ఇంచు, కొచ్చికోయందు 1 ఇంచు వర్షము కురిసింది భారముగందలి వాయు మ్యాగెట్ పోయినది. వానము కొంచముగా భారమునందుకురి నుకమ్మును.

ఎవ్వరు బి. రాను.

ఆక్కింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్ర శ్రమము

భోజనశాల - ఉపాహారగృహము.

321 తంబునెట్టిపిథి, జార్జి టాను చెన్న పట్టణము

ఆంధ్రులకు అనుకూలమగు

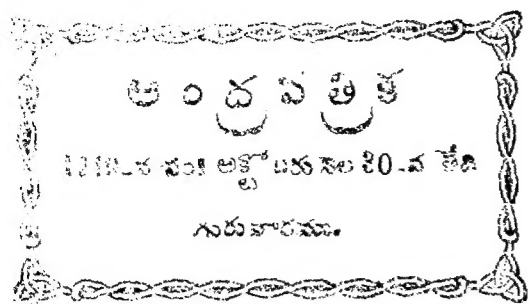
భోజనము

వంటచేయు బ్రాహ్మణులు ఆంధ్రులు

ఫలహారము లన్నియును

ప్రశస్తమగు

నేతితోనే చేయబడును.

ఆంగ్లప్రభుత్వపు తీర్మాన మోడిపోవుట

పార్లమెంటున భూమి సారాంశమున పెంతునే, ప్రభుత్వమున కక్షయము కలిగినను, విదేశ నాకాధికారులు బ్రిటీషు లేవు తీరములలో తమ నాకలను నడుపుకొనవచ్చునని, యను విషయము గూర్చి, పార్లమెంటున భూమి నిర్ణయించవలసి వచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు, ప్రైవేట్ యజమానులకు మాత్రము అంగీకార మొసగుట కిదివరకంగీకరించిరి. ప్రైవేట్ వారిని గూర్చి మాత్రము పార్లమెంటు సభాసభ్యులమును మాట్లాడలే నని, ప్రభుత్వమువారు రక్షణవలసివచ్చెను. లేదా, ప్రైవేట్ వారితో తేసి ఏర్పాటును ప్రభుత్వము రద్దుచేసి కొనవలెను. ప్రభుత్వపు సూచనకు 185 మంది ప్రతిపూలముగను, 113 మంది అనుకూలముగను ప్రాటు నిచ్చుటచే, నష్టము యోగిపోయెను. యూనియన్లులో చాలమంది ప్రతిపూలముగ ప్రాటు నిచ్చిరి. వీరితో లేదు పార్టీ వారును, ఆస్పిక్తులమువారును, గలసిరి. ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి యోచించుటకు 27-వ తేదివరకు, పార్లమెంటున భూమి నిలిపివేయవలయునని బోనార్ల గారు కోరిరి. బోనార్ల గారి సూచన ఎల్లరచే నంగీకరింపబడెను. ముం దేమి జరుగునని ఎల్లరును విరళింపక మానరు. ఆంగ్ల దేశమునుండి తంతి వార్త లీ దేశమున కావస్థముగ చేయవలయుటచే, ఎప్పుటి సమాచార మున్ను తెలియుట లేదు. ప్రభుత్వమువారి తరుణమునందు ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనురా? లేక, క్రొత్తపరిస్థితులను లెక్కచేయుదురా?

ప్రస్తుత ప్రభుత్వ సూచన మిదివరకొకమారు ఓడిపోయియుండెను. లేదుకనుక మారు, స్త్రీస్వాతంత్ర్యకొననమారు ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వము వారు కొనవలసి నదినించిరి. తమకు శాసనము కామన్సువల వారిచే నంగీకరింపబడెను. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము అక్షయము నపుడు లక్ష్యపెట్టలేదు. దేశాభిప్రాయము నడుగలేదు. తమ అధికారమును విస్తరించలేదు. ప్రభుత్వసభ్యులలో సభికసంఖ్యాకులు వేరొక వనిలో నిమగ్నులై యుండుటచే, వరాజము కలిగినది, వారు సమాధానము చెప్పిరి. ఈమారు గూడ, ప్రభుత్వమువారు రలులనే సంత్కృష్టించెదరా? చెందరనియే దోచుచున్నది. నిజ మాలోచించిన, ప్రస్తుతపు బిల్లు విశేష వివాదగ్రస్త మయినది గాదు. దానిపై గమనమునకు భూభిప్రాయములు, ప్రభుత్వపు నిలకడను నిర్ణయించునని దోచదు. అటులని, ప్రభుత్వపు అక్షయము గూర్చి ఉపేక్ష చేయవలసి వలెను. యూనియన్లు ప్రభుత్వ మేతీరున గోరిన, గొట్టలమందలవలె నాతీరున సభ్యుల నిచ్చుటను మానివైచి రని తేటతెల్లమగుచున్నది. చాలకాలము క్రిందటనే, కొయలినను కక్షమున దృఢసంయోగము వలచబడిన సూచనలు గన్నట్లును. సంగ్రామము తీవ్రరూపము దాల్చినపుడు, దేశ మంతటలహములను విస్తరించి

ఏకపక్షముగ కలువ వలసిన యవసరముగలిగెను. అట్టి యవసరముకొరకే, కొయలివను ప్రభుత్వముదృఢించెను. సంగ్రామము కొంత కాలము క్రిందట జయప్రదముగ ముగిసెను. సంగ్రామ విజయ కారకులయిన, కొయలివను ప్రభుత్వము వారిపై ప్రజలు సంగ్రామము ముగిసిన వెంటనే కృతజ్ఞత బాపుట సహజము.

వెనుక జరిగిన ఎన్నికలలో, ప్రజలకృతజ్ఞత వెలిబుచ్చబడెను. సంగ్రామపు గడబడలు, వారి మనోదృష్టినుండి ఇప్పుడు తొలగుచున్నవి. అంత రంగికనమస్థలపై దేశపు దృష్టి ఇప్పుడధికముగ నిలిచియున్నది. లేదుకనుక మారు సమ్మెకట్టుట, కొంత కాలము నుండియు ప్రజల మయ్యెను. సంగ్రామానంతర సమస్యలు, శీఘ్రపరిష్కారము నకై వేచియున్నవి. బీదలకు వసతిగృహములను నిర్మించవలయును. వారి దుష్ప్రతిని బాగుచేయవలయును. ఇంటినే, సామూహికమునకు సంబంధించిన సమస్య లనేకములు పరిష్కారము గావలసియున్నవి. యూనియన్లు లిట్టి కనులకై ధనము వ్యయముగలు కంగీకరింపరు. లామడుజాజ్జి గా కిదివరకు, సంఘసౌష్ఠవమునకు బూనెన మని వాదనముల చేసియుండిరి. ఆ వాదనములను వెంటనే చెల్లించక తప్పదు. లేనిచో, లేదుకనుక కలవర మధికమగును. లామడుజాజ్జిగారు తమ యిచ్చ వచ్చినటులు చెరించుచో, ఇంతవరకును సతనికి చేయూతనొసగిన యూనియన్లు వారిని విడనాడి తీరెదరు. లామడుజాజ్జిగారి కార్యక్రమాలకు యూనియన్లు లసంతృప్తు లగుచున్నారముందుకుబోయిన నయ్యి, వెనుకకు బోయిన గొయ్యివలె, లామడుజాజ్జిగారి పుడు సంచరించుచున్నరు. ప్రస్తుతక రాజమును కు కారణమయిన, ఎలయచ్చుబిల్లు అంతముఖ్యవిషయము గాదు. దీని కొరకై ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుటకు, మంత్రవర్గము పూరించిన తెలియుచున్నది. కొంతమంది పార్లమెంటు సభ్యులకును, ప్రభుత్వమువారికిని, ప్రపంగము జరిగెను. 27 తేదీన గూడెకి పార్లమెంటున భూమి, ప్రైవేట్ వారికి కోపము గలుగకుండ వేరొక క్రొత్తకాజును చేర్చవలయుననియు, పార్లమెంటు సభ్యుల ఆక్షేపణల నది త్రోసిపుచ్చు గలుగు ననియు, ఉభయులును అంగీకరించిరి.

దీని ననుసరించి, ప్రస్తుతపు బిల్లుది ఏదియో యొక విధమున తొలగిపోవు నని యూహించవచ్చును. కాని, ఆర్థికసమస్య మాత్ర మటుల సులభముగ పరిష్కార మగునది గాదు. సంగ్రామ పరిస్థితుల మూలమున వాణిజ్యమునకు భంగము కలిగెను. ఆహారవద్దార్థముల వెలుబు హెచ్చెను. ఆహారవద్దార్థములపట్ల టిగిపోయెను. యుద్ధమునకు మితిమీరిన వ్యయ మయ్యెను. ఆంగ్ల దేశము స్వంత వ్యయమును భరించుకొనుటయే గాక, మిత్రమండలికిని అధినివేశ రాజ్యములకును ఋణముల నిచ్చెను. ఇవి పెద్దమొత్తము లగుటచే త్వరలో తీరుట కష్టము. జర్మను ప్రభుత్వమువారియవలసిన నష్టపరిహారము నెంతవరకు రాబట్టుటకు ఏ లగునో తెలియలేదు. ఇట్టి స్థితిలో నార్థిక వ్యయమును తగ్గించ మని, ప్రజలు గగ్గోలు పెట్టుటలో వింతలేదు. రుమ్మనుండి, ఆంగ్ల సైన్యములు మరల్చబడినవి. దీనికితోడుగ, ఐర్లెండు సమస్యను గూడ వెంటనే పరిష్కరించుచో, ఐర్లెండులో నిలువగ నుంచబడిన సైన్యమును వ్యయభారమును చాలవరకు తగ్గించవచ్చునని, యూనియన్లు వెలిబుచ్చిరి. ఇది గాక, ప్రభుత్వశాఖలలో, అవసరము లేని యుద్ధోగులనేకులు గలరు. వీరి సంఖ్యను తగ్గించుచో, వ్యయమింతను తగ్గవచ్చును. ఒక

వంకవ్యయమును తగ్గించవలయును. వేరొకవంక విద్యాభివృద్ధికిని, సంఘసౌష్ఠవమునకును, సైన్యమునూకి వదిలివేయబడిననా? దీవనమునకును, వలయు వ్యయమును ప్రభుత్వమువారు రధికముగ వ్యయవరుకవలసియున్నార ఇట్టి సంగీష్టనమ వ్యయ పరిష్కరించుటలో ప్రభుత్వమువారు చాల నేర్పు బావవలసి యుండును. ఇందు విషయమై పార్లమెంటున భూమి తీవ్రముగ చర్చ జరుగవచ్చును. దీనిలో ప్రభుత్వమువారు విజయముల బయల్పడి లేని మరొకకాలము పరిచాలనమును కొనసాగించవచ్చును. భావిస్థితి ఎటులునునో, కాలమే నిర్ణయించును.

అస్త్రేలియా: స్వయంనిర్ణయాధికారము

ట్రెంపు ఆఫ్ ఇండియావత్రిక ఈ క్రింది రీతిని వ్రాయుచున్నది:

“ప్రజలు తమ పాలకులను ప్రవాసమున కంపిన విదిత విషయము, అస్త్రేలియాభండపు ఉత్తరభాగమునుండి వివరమునున్నది. ప్రజ లిట్టి వివరతచర్యకు గడుగుటకు, ఆ భాగపు పరిపాలనా దుస్థితియే ముఖ్యకారణము. ఈ భాగపు చారిత్రమును పరిశీలించిన, సందర్భములు తెలియ గలవు. 1803-వ సంవత్సరపు రాయల్ లెటర్సు పేరుట ప్రకారము, న్యూ సౌత్ వేల్సులోని కొంతభాగము దక్షిణపు అస్త్రేలియాకు కలిపి వేయబడెను. 1901-వ సంవత్సరమున సాంఘాతిక పరిపాలన మేర్పడగనే, యీ ప్రదేశము దక్షిణ అస్త్రేలియాలో కాక భాగముగ పరిగణించబడెను. దీనికి రాష్ట్రసభ్యుల ఎన్నికలలోను, ఫెడరలు పార్లమెంటుసభ్యుల ఎన్నికలలోను, హక్కు కలిగెను. 1906-వ సంవత్సరమున నిర్మించబడిన శాసనము ప్రకారము, కామన్వెల్టుకు ఏ రాష్ట్రముయినను తనలోని ఏ భాగమునైనను వదిలివేయవచ్చునని ప్రతిపాదించబడెను. ఈ ఏర్పాటుక్రింద కామన్వెల్టుకు, దక్షిణ అస్త్రేలియాకును జరిగిన ఒడంబడికలో, పై భాగము కామన్వెల్టుకు బోధనలు 1907-వ సంవత్సరమున దంగీకరింపబడెను. 1911-వ సంవత్సరమున పై ఒడంబడిక ప్రకారము బ్రాన్సుఫు జరిగెను. అటుపిమ్మట, ఈ భాగమున కే రాష్ట్రమునందును స్థానము లేక బోవుటచే, రాష్ట్రసభలకు గాని ఫెడరలు పార్లమెంటునకు గాని సభ్యుల సంపుటకు ఏయగుగక పోయెను. దీని నొక రాష్ట్రముక్రింద నిర్మించుటకు, తగిన జనబాహుళ్యము లేక యుండెను. అందుచే ప్రాతినిధ్యము లేకుండ, వన్నులను చెల్లించుచున్నామని, ఈ భాగమువారు గురియసాగిరి. వీరి కష్టముల గూర్చి సానుభూతి దెలుపవచ్చును గాని, వీరి వలంబించిన దౌర్జన్య మార్గములు మాత్రము, అనాలోచితముగ నున్నవి. దీనిం బరులో జరిగెకి ఎన్నికల వరకయినను వీరు వేచియుండి, తమకు గల కష్టములను ప్రభుత్వాధికారులకు నివేదించి యుండినచో, వీరి కష్టములు గట్టెక్కడివి.”

బొంబాయి హైకోర్టు తీర్పు
యంగు ఇండియావత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

“సత్యాగ్రహ న్యాయవాదుల గూర్చి, బొంబాయి హైకోర్టువారిచ్చిన తీర్పు మిగుల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. ముఖ్యసారాంశము నది విడచి చెప్పెను. తీర్పు ననుసరించి, న్యాయవాదులు శిక్షితులు గావలసియుండ, శిక్ష నిలిపివేయ

బడెను. న్యాయవాదులు పశ్చాత్తాపమును చూపలేదు. ప్రజలకు దెలిసినంతవరకు, అవసరము గలుగుచో, వారు సత్కారము కల్పింప నెప్పుడైనను నవలంబించెదరు. న్యాయవాదులు స్వప్రభుత్వము గోరిరిగాని, కోర్టువారి దయను గోరలేదు. ఇప్పుడు జరిగిన ప్రకారము వారి స్థానము మెక్కడనో తెలియకున్నది. న్యాయాధిపతులు సూచించిన సూత్రములు, సంశయాస్పదములు, "లా" వలన జీవించి వారు, న్యాయబద్ధులై యుండవలె నను వాక్యమున కర్థమేమి? కోర్టువారి యాగ్రహము నకు బాత్రము. గాకుండ, ఏ న్యాయవాదియు శాసనాతిక్రమణము గాంపకూడదనుచో, అభివృద్ధి కవకాశమే లేదు. అక్రమ శాసనోద్ద్రవములను, న్యాయవాదులే విశేషముగ గ్రహించగలరు. శాంతి మార్గమున వారట్టి శాసనము సత్కరించుచునే, దౌర్జన్యకర్తల కవకాశముండదు. న్యాయవాదులు న్యాయమునకును స్వాతంత్ర్యమునకును సంరక్షకులుగనుండి, అక్రమ శాసనములు జారకుండ జూచుట వారి ధర్మమై యున్నది. హైకోర్టువారు, ధనార్జన దృష్టి ననుసరించియే, న్యాయవాదవృత్తిని వదిలివదిలి, న్యాయవాదుల యొక్కయు న్యాయాధిపతుల యొక్కయు వరసర ధర్మముల గూర్చి తిన్నగ కనుగొన లేక, బోయిరి. న్యాయవాదులు, తిరిగి కేసును ఘనములో జేర్చించి, మరల వాదించి, అత్యంత యము గోరవలెను అదృష్టవశమున న్యాయాధిపతు లట్టి మార్గమున కవకాశమును విడచిపెట్టి."

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల స్థితి గూర్చి, అచ్చటి ప్రభుత్వమువారు రేపరచెడి విచారణ సంఘమువారు విచారించెదరనియు, హిందూ దేశ ప్రతినిధు లిరువురు ఆసంఘమున సభ్యులుగ నుండు రనియు, సర్ రాబర్టు సమగా రొకరును, శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు రొకరును ఆయిరువురుగ నుండవచ్చుననియు, హిందూ దేశమున వార్తలు వ్రాసెడి వడి ఆత నుద్భవించజేసెను. కాని, ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిద్వారా తెలిపిన వార్తవలన, ఈ యాశీస్సుయు నడుగంటుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు, విచారణసంఘపు సేర్పాటుకు ప్రస్తుతము నిలుపుదల జేసెరట. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు, భారతదేశ ప్రతినిధు లిరువురు విచారణసంఘ సభ్యులుగ నుండవలెనని, కోరినమాట య సత్యముట. విచారణ సంఘము వారికి తోడ్పడుటకు మాత్రమే, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రతినిధుల నిద్దరిని పంపెదరని, కార్యదర్శిగారు వ్రాసెరట. యూనియను ప్రభుత్వమువారు రేపరచెడి విచారణ సంఘము వలన మేము గలుగదనియే, భారతీయులు దలచుచున్నారు. ఇందుకు దోడుగ వాణిజ్యపు హక్కులగూర్చి మాత్రమే విచారణ జరుగునని వదలి వ్యాపించుటచే, మంత నిరుత్సాహము గలుగుచున్నది. వీటియన్నిటిని మించి సంఘనిర్మాణమే నీటివీ వేరుబడుటయు, భారత దేశప్రతినిధుల కా సంఘమున స్థానముండకుండుటయు వాడ, భారతీయుల కెట్టి లాభము గలుగదని స్పష్టముచున్నది. భారతీయుల స్థానము స్వదేశమున బలపడినగాని, విదేశములందు వారి కుచితస్థానము లభింప నేరదు.

రవీంద్రనియువదేశము
రవీంద్రుడు బామ్మంజీగారికి వ్రాసిన లేఖ, ఆత్మకరిశోధనమున కవకాశము గలుగ జేయుచున్నది. విదేశములలో మననాయకులు హిందూ దేశస్థితి గూర్చి క్రబోధము గావించు చున్నారు. అంగ్లేజీయులు నీవు దావరించియున్న కరిస్టియన్లలో, హిందూ దేశ సమస్య గూర్చి బ్రటిషు వారు రంతగ శ్రద్ధ వైకొందు రని చోచదు. కాని రవీంద్రుడు దెలిపినటులు హిందూ దేశము ప్రపంచ దృష్టి నాకర్షించుటకు మన మింకొక మార్గ మవలంబించవలసి యున్నది. భారతీయులు తమ నిర్మాణ కృతిని బాగుగ వినియోగించవలయును. జీవిత శాఖలన్నిటియందును, అభివృద్ధికొరకై ప్రయత్నించవలయును. దేశము నావరించియున్న విచారిత కరిస్టియన్లచే, క్రబుదృష్టి యంతయు నిడివరకు రాజకీయ విషయములందే మగ్నమై యున్నది. కాని, దేశపు సాంఘిక, నైతిక, మత ఆర్థికాభివృద్ధి కొరకును, విద్యావ్యాపనము కొరకును, కళల యభివృద్ధికొరకునుగూడ దేశీయులు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించవలసి యున్నారు. భారతీయులు స్వీయ సామర్థ్యమును ప్రకంచమునకు వెల్లడించవలసియున్నారు. కేవల యాచకకర్తత్వి, రవీంద్రుడు దెలిపినటులు, గౌరవప్రదము కాజాలదు.

మైసూరు శాసనసభ

నిన్నటిదినము జరిగిన మైసూరు శాసనసభలో, శాసన నిర్మాణ కమిటీ సభ్యులు 21 నుండి 30 వరకు హాజరయ్యెను. ప్రతి జిల్లాకును ప్రతినిధి యొకరుండవలయుననియు, ప్రభుత్వసభ్యులగు హాస్సేరు గారు వివాదించిర చట్ట మంగీకరింపబడెను. పాతుబర్రో సభ్యుడు సూచనల ప్రకారము మున్ముందు బ్రటిషు హిందూ దేశమున, ప్రతిమండలమునకును శాసనసభలో ప్రాతినిధ్య ముండును. ఇట్టి సంస్కరణము, మైసూరు రాష్ట్రమునందపుడే ప్రవేశపెట్టబడెను. ప్రొటెస్టను స్థానికసంఘముల మూలమున గాక, క్రబలు సరాసరిగ నీయవలెనని, బసవయ్యగారు తెలిపిరి. వీరికోర్కె మిగుల సమంజసమయ్యదనుటకు సందియములేదు ఈ విషయమై ప్రభుత్వము వారు మున్ముందు చాలోచించెదరని, హాస్సేరుగారు బహువిధిరి. ఈ సంస్కరణమును, మైసూరు ప్రభుత్వమువారు రెండు తర్వాత నెంకొల్పిన, రాష్ట్రమున కంతటి లాభకరము.

కొత్తదిక్కు

యెమ్మపై సముద్ర నిరోధమును విధింపవలెనని, మిత్రమండలి వారు దలచి, తలసరిదేశముల యొక్కయు, జర్మనీయొక్కయు సాయమునుకోరి జర్మను జాతీయసభలో, విదేశముత్రిగా రుపన్యసిండుచు, జర్మనీదేశ మిదివరకే ఆలిఖాదచే కృంగియుండుటచే, యెమ్మపై బాధాపకు లోను గావించుటకు సమ్మతించవనియు, యెమ్మకు ఆహార పదార్థములు లభింపనంతవరకు అందలి క్రబలు బ్రాన్లివిసము నెదిరించుటకు శక్తియుతులు గాజాలరనియు, అందుచే మిత్రమండలివారి కోర్కెకు జర్మను లంగీకరింపజాలరనియు, నుడివిరి. సాంఘిక వాదులు వీరిసూచన నంగీకరించిరి. తమ యాజ్ఞల ననుసరించు నటుల, మిత్రమండలి వారు జర్మనులపై నేమి చర్య దీసికొందురో చూడవలసియున్నది.

స్థానికాది వార్తలు

మద్రాసు డిప్యూటీ మునిసిపాలిటీ బిల్లు:— ఈ బిల్లు, నవంబరు 12-న తేలిక శుభాశీర్వాదము చేస్తున్నది. కాన సభ్యులందు చర్చించుటకు మాన తెలియుచున్నది.

శ్రీ మ. తి. సే. క. సమావేశము:— శ్రీ మ. క. వారము సాయంకాలము 6 గంటలకు కర్ణాటక రామానుజుల గారిచే "విశ్వవిద్యారాజ" మారికథాకావ్యము జరుగబడును.

శవమును కియట:— కలకత్తా నగరమున కాశీపురా పుస్తకములు జరిగినందుమున శవమును నగర కొండ కొక శవమును శ్మశానమునకు కొనిపోగా యిద్దరు సన్యాసు లాశమును పట్టి చీల్చి కొంతభాగమును తినిరి ప్రకటించబడినది.

ఇండియా బ్యాంక్ బ్రాంచి:— నవంబరు 1-6 తేదీ కనివారం సాయంకాలము 6 గంటలకు మైలాపూరునందు, కపాశ్శేరి కోయిల్ ఉత్తర మాడపిడి యందు 17-6 నెంబరు గృహమున ఇండియా బ్యాంక్ బ్రాంచ్ మైలాపూర్ బ్రాంచియొక్క ప్రారంభోత్సవము జరుగును. సర్. పి. యస్. శివస్వామియ్యగారు అధ్యక్షాధిపత్యము వహించెదరు.

తంత్రివార్తలు:— విదేశ తంత్రివార్తల యొక్క విషయగ ఆలంబముగ బహుళము చేయుటకు. బొంబాయికుండి లండనుకు నిమిచ్చా ఆర్జిని 81-6 దిశములు బొంబాయికుండి లండనుకు అర్థచార్జి డిఫర్టు 41-6 దిశములు. లండనుకుండి బొంబాయికి నిమిచ్చా ఆర్జిని 81-6 దిశములు లండనుకుండి బొంబాయికి అర్థచార్జి డిఫర్టు 41-6 దిశములు.

బకధర్మవాచకము:— చెన్నైపురమునది కుమరస్వామియ్యగారు నటించు కొండన, ఆర్జిని 81-6 తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు రాజులు తియ్యబడనందు "వీరవతి - నులోవనము" అను నాటకము ప్రదర్శించెదరు. ప్రధాన పాత్ర సాహెబు పి. సుబ్బా మురళియ్యగారిచే నేడధ్యాపికారి భారము వహించుచున్నాడు. గౌ. న్యాయమూర్తి జి. వి. శేషగిరి ఆధ్యక్షులు గౌరవసాధింపబడెను.

రేలుపేయ్యనభ:— శ్రీమన్నేరు ఆశ్వాశ్రమం రేలుపేయ్యన భిక్షువేసి. హైకోర్టు కే. కె. భాష్యం ఆయ్యగారు ఆగ్రాసాధింపబడెను. శ్రీధర్మక సంపాదకుడగు కర్ణాటకు ముందు మొదటి యాత్రాగా రామోపు నుడిసిపో ఎన్నికల విషయము ప్రకటించిరి. 28 రుడిని జె. కె. ము. క. వేదికి ఆర్జిని 81-6 దిశములు బొంబాయికుండి లండనుకు అర్థచార్జి డిఫర్టు 41-6 దిశములు. లండనుకుండి బొంబాయికి నిమిచ్చా ఆర్జిని 81-6 దిశములు లండనుకుండి బొంబాయికి అర్థచార్జి డిఫర్టు 41-6 దిశములు.

గ్రామోన్యాయము:— వీరి గూర్చి, అనుభవజ్ఞు లాకరు వాగినిగ గ్రంథము మామ వియ్యసాధి మంతుడెడి. మున్ముందు గ్రామోన్యాయము వాగిని: నవీన కష్టములును బట్టించబడినది. గ్రామోన్యాయము కష్టములను నివారించుటకు, ప్రభుత్వమువారు పూని పునాదిపై గ్రామోన్యాయము రక్షించవలయుననియు, గ్రామోన్యాయము తమ స్వత్వములకు కాపాడు కొడుటకు విశవత్వముతో కృషిసమకలయించియు, దేవబడెను. గ్రామోన్యాయము కష్టములు కడుటకు గట్టిబటుల బట్టించబడి యుండుటచే, ఈ గ్రంథమును చదువువారు నిజమును కులధర్మము నరయు గలుగుదురు.

గద్దె రంగయ్యనాయుని ధర్మ సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథాలయము:— 60 వరకము త్రిమూర్తిపి, విద్యాలయము బాట్టిపల్లె, మద్రాసు:— వై. ప్రభాకర శాస్త్రిగారు గ్రంథాలయము క్రింద బండరుపురా ప్రభుత్వమును మ-రా-శ్రీ కోపల్లి హనుమంతరావుసంతులు ఎం. పి. వి. ఎల్. గారు జాతీయవిద్యుత గూర్చి యా నెల 81 వ తేదీ కుకవారము సాయంకాలము 6-80 గంటలకు గ్రంథాలయభవనమున నుపన్యసింతురు. అగ్రాధ్యక్షులు వహించుటకు మ-రా-శ్రీ. గా. హరినాథ్ శ్రీమద్రామమూర్తి ఎం. పి. గారు దయాధన సహమతించిరి.

వింధ్యన, అక్షోబన 24:— వేల్పు యవరాజు గారు
 వృద్ధులైతే, చాదాన, లండను మొదలు గాగల ఇంగ్లీషు పుట్టుక
 మేలను జూచుచున్నాడు. ఆనగరములలోని వారందఱు గూడ
 వారి నాదరింతురు కేకెయియచ్చిరి. లండను నగరవాసు
 లప్పించిన స్వాగతప్రకరమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కెనడా
 పరిశ్రమలు మున్నందు వాలి అభివృద్ధి బొందగలవని చెప్పిరి. నగర
 మంతయుననే విధముల సలిశోధన స్మరయ్యగ నలంకరింపబడెను-
 వింధ్యన ప్రజలగూడ యవరాజుగారి పర్యవేక్ష సంతోషము
 తో నాదరించి గౌరవించిరి. ఆ సేకమందిజనులు వీరు లు క్రిత
 కించి వినిపిస్తావుకయేగాగ యవరాజుగారి నొక్కసారియొక
 చాడ కలయునని ఇంజనుమొదికిగూడ నెక్కిరి.

23 వ తేదీ ఎక్కిబిళ్ళ కొద్దువారు ఆవాళపురమ్మ
నుగూర్చి చుండి తీర్పు చెప్పిరి. స్కాటిను యూరియను వారి
కిది, నేనును ఇచ్చిరెప్పు కంపెనీ వారిని న్యూజీలాండు, ఆ
స్ట్రేలియను ల్యాండు కంపెనీగో 10 వేల పౌండులను ఇచ్చి వి
వాడికి నూటికి నాలుగు పానుల చొప్పున సంపాదనకు వత్తీకు
టలసి యుండెను. వత్తీవచ్చినప్పుడు కంపెనీవారి వైవాక్య
అప్పు ప్రకారము పానునకు ఆ యును పిల్లింగును
చొప్పున రాబడివత్తును తీసివేసి తిక్కునసామ్యుంపిరి. వలది
తేజములో వార్జించిసామ్యుయిన కలనజేయుపు రాబడివత్తు
నాకంపెనీవారు చెల్లిండుటచేత వైకట్టుప్రకారము నమూనా
జేయబడినసామ్యులో పాను 1-కి 1 $\frac{1}{2}$ పిల్లింగుల చొప్పున
ను రెల వారి కిచ్చి వేయబడెను. ఇప్పుడు
వచ్చినరకగాదా ఏయగుగా : ఇచ్చిరెప్పుకంపెనీవారు “సెన్స
రెస్సెస్ట్రా” నుంచుకొనుమాత్రమున న్యాయ ప్రకారము
వారు చెల్లిండుటయు 1 $\frac{1}{2}$ పిల్లింగులకంటె ఎక్కువసామ్యును
చెల్లిండుటయునా అనవలయు లేదాయననది. దీనిచేటులలో
వచ్చు ఆదాయముపై పానునకు రె పిల్లింగులు విధించుటకు
న్యాయమగునక ల్యాండు కంపెనీవారికి తిరిగి యిచ్చివేయబ
డిసామ్యులో ఇన్సూరెన్సు కంపెనీవారికి వంతుగాదని కో
ర్టువారు తీర్మాంపిరి.

ఎస్. ఆర్. బొమ్మంజీగారు.

ఆంగ్ల దేశమునుండి వచ్చుట.

అభిప్రాయములు.

బొమ్మంజీగారు 10 రోజుల క్రితము స్వతః పరమ మిద ఆంగ్ల దేశమున కేగి యిటీవల నే మరల బొంబాయికి వచ్చిరి.

నేను రాజకీయ విషయములం జేయుటగాని ప్రతినిధి గా వెళ్ళియుండలేదు గాన నేను ఆదేశమున అన్ని కక్షల ఆంగ్ల ప్రజలుతోను భారతీయ ప్రతినిధులతోను స్వేచ్ఛగా ఆర్థిక రాజకీయ విషయములను చర్చించుట కవగాళిగా కలిగెను. సంయోగ సంఘమువారి విచారణ పథములో చాల సభలకు వెళ్ళియుంటిని. సర్ ప్రెసిడెంట్, డైరెక్టర్, కామ్రై, రామస్వామయ్యగారు బాగుగా తెలిసిరి. మాంటాగూగారు మొదట గారిని కరచిత్రము అనుగుణమున ఇండియా దొరకనువారు వ్రాసిన లేఖలు మొదటి నిశ్చయమున భిన్నము లని మొదట గారొప్పుకొనకనుకనుక గాన యిండియా దొరకనువారి నూచులు చట్టమున చేర్చబడుట కవగాళిగాలేదు. ఇకముందు సంయోగ సంఘమువారు చట్టమున నేరైన కరచిత్రము చేసిన నది యిండియాదేశమున కనుకూలమే యగును గాని ప్రతినిధులము మాత్రము కాదు.

మాంటాగూ సింహ ప్రభువుగారు

వీరుగారు యిండియా దేశము గూర్చి చాలాదీక్షతో అన్వేషించి చేయుచున్నారు. ఇందుకొరకు మాంటాగూ గారి కట్టుదలతో వాదించుచుండుటకలన వాంగ్మతమున చాలమందితో విరోధపడవలసిన వారైరి. ఈ విషయమున యిండియా దేశమున నుగ్రహించబడలేదు. సింహ ప్రభువు రాను గార్లు మాంటాగూ గారికి దీనిపొరుగు పరిచేయుచున్నారు. వారు చేయు విని వివరించ బడిన మనదేశము లక్ష్యధీనుగు కృతజ్ఞులగు తెలివీ యుండురు గాని వారి చర్చల లిని గూడ చూచుట గుటచే వెల్లడింప నవకాళిములేదు. మాంటాగూగారి కంటి పరమమర్త్యుల లభించుట కనుదగ్గరము, ఇట్లు విచారములేకుండ పరిచేయుటకలన సింహప్రభువును కొంత అస్వస్థుక కలిగినది. ఆయన వుంచుకొని గృహముండుండగా నేను బయలుదేరి వచ్చితిని. ఆయనకు స్వస్థుని కలిగినదనియు మరల సంయోగ సంఘమున పరిచేయుచున్నారనియు వినుటకు చాల సంతసించుచున్నాను.

బ్రిటిషు వజలు.

వారు స్వదేశ విషయములందు నిమగ్నులైయున్నార గాన నిరంతరము యుద్ధము క్రొత్తకావలయును. మైక్లమున్ను ను ఆంగ్లభక్తియు వారికి తెలుపు విషయములన్నియును వివరిత కలుగునుగా నందును. లోకము ప్రేరణపడి ప్రతినిధులను పించెదరాదు నగు ఆంగ్ల యిండియాను ప్రాజాపత్యము మైక్లముకొక నిర్వహణమునందువును మొదలుగానున్నది. ఆ ప్రతిక సంస్కరించుట నామోదింపబడు కారణము మనమై గల అభిమానమునలనగాదు. సంస్కరణములను చేయక మీరేదని స్పష్టముగ ప్రపించుటవలననే.

పంజాబు శిక్షలు.

పాంటరు ప్రభువు సంఘమువారి విచారణమున మన కంక్ష లాభము కలుగునని తోచును.

“పంజాబు దారుణములనుగూర్చి సంపూర్ణ సత్యమెన్నటికిని వెల్లడికాదు. దానిని గోక్షయముగానుండుట నిశ్చయముగాని ఆక్రియమునల గానివదిన ప్రజల కానివదల మెన్నటికిని మరుపురాక పూర్వకములై మెదించుచునే యుండును. మన దొరకనువారి వైతిక గౌరవమునకు గట్టిశంకము కలిగినది గాన ప్రజల మనోభ్యుధి దొరకనువారికి నిరంతరమును ఆకులన కలిగింపగలదు”.

అని మహాకవి లింగరావుగారు వ్రాసిన వాక్యములలో నేను సంపూర్ణముగా నేకీభవించుచున్నాను.

క్రిటికు ప్రజలకుగల సహజలక్షణముల నిప్పటి కేము వారు గోల్పోతుండినచో మెప్పున్నట్లు ప్రభువు ఓదార్పుగార్లు చూచు ముఖ్యముగా విచారణ సహజలక్షణములందును. ఓదార్పు గారిని మరల వైతిక సంఘ సభ్యునిగా యిండియా దేశము నకు పంపుట వుండున ప్రభువునకు వెల్లడియే యగును ఇప్పటి స్థితిలో యిండియా దేశమును పరిపాలించుటకు కలిగిన సామర్థ్యము మెప్పున్నట్లు ప్రభువునకు లేదు గాన నదియు పని

మానిపోవునట్లు చేయుటయే సమచిత్రమని ఆంగ్ల దేశమునందలి వైతికా సంబంధము కలుపుచు తెలిసిరి.

ఇండియా టీ బిల్లు.

ఈ దేశమున వైతికా సంబంధములను నాయకులను తమకుగల గొప్ప బాధ్యతను బాగుగా గుర్తించునట్లు ప్రజలకు వారికి వైతిక కలిగింపవలెను. ఈ చట్టమును గూర్చి చర్చ జరిగినపుడు రాసిన కథ్యు లేకీభవించి వాలక పోవుటవలన ఆంగ్ల దేశమునందు యిండియాదేశ విషయమున చెరువు చేయుటకు ప్రతినిధులకును నిరంతరకాధికారులకును వీలు కలిగినది. నాయకులగునా రచ్చట్ట మామోదింపి రని తెలుపబడినపుడు నాకు చాల విచారము కలిగినది.

పరిశ్రమలు.

తూర్పు యిండియా కంపెనీవారి పరిపాలనమునుండి యు విశేషముల లభింపనే ప్రధానముగా నెంచి మనదేశము నందలి వస్తుబాలమునకు వారు కొనిపోవుటచే మనదేశమునకు చాలాపట్టు కలిగినది. మనదేశముపట్ల న్యాయబుద్ధి కలిగి యిండియా విశేషములందుకలనే మన దేశమునందు గూడ కృతసాయమును పరిశ్రమలను చాల నభివృద్ధి నొందియుండును.

మహాకవి లేఖ.

నేనచటనుండగా మహాకవి రవి ద్రనాథుడు నాకు వ్రాసిన లేఖ నిచట చదువకొరవను.

“మనస్థితి సహజ వికల్పముగ నుండుటచే ఆంగ్ల దేశము వారిలో మెప్పుంది మనలకు గూర్చి సమచిత్రభావముతో నెన్నటికిని యుండవలదు గాన మనదేశమునందే మనకవగాళి మున్నవెవరకు మనవిధి మనము నెప్పునిగా నిర్వర్తించుటయే మనకు ముఖ్యకర్తవ్యమని నేను తలంచుచున్నాను. మనము చేయుచున్నది యెంతటి లామోదింపవలెనదికొరకు అందు నలన గొప్పలాభమును బడచుగోరునంత కాలమును పనియొక్క క్రేస్తకృషిమునకు సత్యమునకును భంగము కలుగును. ఇంత కాలమును మనము రాజకీయములందే నిమగ్నులమైతిమి. మన దేశముతో వారికి సంబంధమున్నను సత్య యాతక మగు నిగ్రహ సంబంధములేని విశేషముల చంచల భావముల వైసను గక్కన్సహాయమువైసను మన రాజకీయము లాధారపడి యుండుట మన దేశమునకు కలిగిన క్రత్యేక వైచిత్ర్యము. ఇట్టి స్థితి మనకు చాల అపూర్వకము. అకూలానకాళి మెన్నడైనకల గునా అట్టితో సమపాత్యలేక మేమైన లభించునా అని నిరంతరమును స్వల్పలాభములకు చేదియుండుటయు తుణుకునము మాయమందు ముఖులక్షణములగుల యుద్వోగులముఖమునందు తాత్కాలికముగ నైన సానుభూతి లక్షణ మేక్షణమున గోచరించునో యని తప్పకచేయుటందే సహారాతముల వారల మోక్షులంతక వృష్టుల ప్రసరింపజేయుచుండుటయు చాల దుస్సహాయము. ఇట్టి నీతివిధ్యునక స్థితిలన యధార్థముగ నిరణయము లాభకరములను ఆత్మగౌరవ క్రత్యేకముల నగు పనులు జరుగుటకు చాల సభ్యులరము కలిగింది. స్వపరిపాలన మను దానపు గుర్తించున కెన్ని పండ్లు గలవో అని మనము తెలిసెంప బనిలేదు. అది నిరర్థకము. దానికంటె క్రమపద్ధిమైన ఆత్మగౌరవము వార్తించుట కయిదుబుగులు తక్కువ.

అని మహాకవి నాకు వ్రాసిన బొమ్మంజీగారు నడిపిరి.

బంగళా గవర్నరుగారి పర్యటన:—బంగళా గవర్నరు రోనాల్డుషే ప్రభువుగారి కృపను సిక్కిములో కర్యటన జరపుచున్నారు. వారు గతబుధవారము దార్జిలింగులో బయలుదేరి నాన్పూటట్టణమువెళ్లిరి. అదియొత్తయిన ప్రదేశమునందు దార్జిలింగునకు 31 మైళ్లలో కలదు. తరువాత వారు గంటకు పట్టణము వెళ్లిరి. ఇక్కడ వారు సిక్కిము మహారాజా వారిని చూచిరి. సోపవారమునాడు వారు డిబ్రుగట్టణమునకు బయలుదేరిరి.

గవర్నరుగారి పర్యటనము:—విల్లింగ్డ ప్రభువు గారు డిసెంబరు 17-వ తేదీ నెల్లూరుకు వచ్చెదరు. 18-వ తేదీ నెల్లూరునుండి యుండెదరు. 19-వ తేదీన కాకతి, ఒంగోలు పట్టణములను చూచెదరు. 20, 21-వ తేదీలు రాజమహేంద్రవరమునందుండెదరు. 22-వ తేదీన కాకినాడకు వచ్చెదరు. కాకినాడ నుండి 28-వ తేదీన కలకత్తాకు వెళ్లెదరు. విల్లింగ్డ ప్రభువు గారు సతీసహితముగా నాల్పూషే ప్రభువుగారి ఆతిథ్యముగా క్రీస్తునవ వారము కలకత్తానుండు గడుపుదురు. తిరిగి వచ్చునపుడు గవర్నరుగారు విశాఖపట్నంజిల్లానుండు కొన్నిదినములుండెదరు. చెన్నపురికి జంపి మొదటివారములోగా విజయ మొనర్చెదరు.

The Recent Disorders Enquiry Committee. Nature of Enquiry.

DELHI, October 29. The following Press Communique has been issued by the Secretary of the Disorders Enquiry Committee:—(1) The Committee has been appointed to investigate the recent disturbances in Bombay, Delhi and the Punjab, their causes and the measures taken to cope with them. (2) Any persons or bodies desirous of offering evidence before the Committee are invited to lodge with the Secretary a statement in writing [to be signed by a Barrister, Advocate, Pleader or Vakil] of the facts which they desire to prove and an outline of the points of contentions which they are prepared to substantiate. Such statements are to be accompanied by a list of any witnesses whom it is desired to have examined and a short synopsis of the evidence of each such witness. (3) Upon the receipt of such statements in writing the committee are prepared to hear applications for the persons or bodies who have lodged the same for leave to attend the sittings of the Committee by a Barrister, Advocate, Pleader or Vakil. (4) In view of the fact that the proceedings of the Committee are of the nature of an enquiry and are not a litigation between defined parties as to settled issues the committee propose to adopt the following course:— [a] The enquiry will be conducted primarily by the members of the committee themselves. [b] A counsel appearing by leave for particular persons or bodies will at all times be permitted to draw the attention of the committee to any points that might be overlooked and may by leave of the committee be cross examined as to any specific matters arising upon the statement lodged by their clients. (5) The committee will commence its regular sittings for hearing evidence at the Delhi Secretariat on Monday the 3rd November at 11 a.m. with reference to the disturbances at Delhi. Any one desiring to lodge a statement in writing having reference to those disturbances should lodge the same by that date with the Secretary. Statement in writing having reference to the disturbances in the Punjab must be lodged with the Secretary by the 6th November. Statements in writing having reference to disturbances in the Bombay Presidency should be lodged by the 1st of December.

Secretaries of Punjab Relief Committee. Their Message to Lord Hunter.

BOMBAY, October 29. The following message has been sent to Lord Hunter President, Disorders Enquiry Committee by the Secretaries of the Punjab Relief Committee of the Bombay Presidency:—The Bombay Presidency Punjab Relief Committee respectfully support the application of the sub committee appointed by the Indian National Congress to be represented by counsel before your committee to lead evidence and to cross examine witnesses. The findings of your Commission can satisfy the Indian public only if they are based on widest information and if the enquiry is exhaustive. The application of the sub committee is supported by the precedent of Farnell Commission and the personnel of the sub committee ensures their participation in your proceedings with a genuine desire of eliciting the truth. With that object the sub committee will submit to any reasonable restrictions calculated to expedite the Commission's findings. Our committee respectfully and that without such provisions being made, the findings of the Commission must necessarily be inconclusive because without the aid of Counsel, several relevant facts cannot be elicited before the Commission.

Outbreak of Fire. Narrow Escape from Death.

This morning fire broke out in a three storeyed building opposite to the General Post Office. The ground floor was being used as a Godown while the upper storeys were residential flats. The owner of the godown suffered damage of about Rs 50,000, but insured for while the building suffered to the extent of Rs. 20,000. A Hindu boy had a very narrow escape from death, being cooped up on the third floor and being blinded by smoke.

News in Brief.

Bombay, message October 29th says:—The share market is closed.

Bombay, message October 29th says:—The P. and O.S.S. "Kashgar" (Extra) from London is expected here at noon on Sunday next.

Bombay, message October 29th says:—The anchor line S.S. "Maaxilla" which sailed on the 12th instant for Liverpool arrived at Suez on the 24th instant.

A Calcutta message says:—A correspondent informs that during the Kali Puja festival at Ariades, near Kamarhatti, couple of 'sanyasis' seized and ate a portion of a corpse that had been brought down to the burning ghat.

The Burma Employment Bureau issue a notice that owing to the reduction of staff of the Army Department many Anglo-Indian women clerks, typists and stenographers will shortly be unemployed and it is desirable that other employment be found for them. Employers in Burma who can employ such women are asked to communicate with the Bureau.

The 'Rangoon Times' publishes two letters one from the Deputy Foodstuff Commissioner to a firm of shippers, and the second to the Officer from another firm dealing with the question of f.o.b. charges in addition to the control prices for rice. The Foodstuff Commissioner's letter says that unless the shippers supply 10,000 tons of rice in terms of license, he will be obliged to obtain the same at f.o.b. rates from millers. F.o.b. rates are now Re. 1-5 9 per bag, which amounts to Rs. 600 to 1,000 per 100 tons according to the quality of rice. The second letter asks that rice be obtainable at control rates, or that restriction to pay bonus openly be withdrawn, f.o.b. rates being regarded as evasion of control for the benefit of the millers.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Labour's Imperial Policy. Statement by Mr. Henderson.

LONDON, October 22.

Mr. Arthur Henderson, discussing Labour's imperial policy in the periodical "Overseas", writes that Labour is certainly not a Little Englander in the sense of being indifferent to the potential utility of this great Alliance of Free States which the Empire in the best aspect implies. Labour stands in all its traditions for the principle which has made the real strength of the Empire, namely, consultation through self-government.

Master Of The Rolls.

Barony for Sir Charles Swinfen Eady.

LONDON, October 24.

The Right Hon'ble Sir Charles Swinfen Eady has been granted a Barony on retirement from the Mastership of the Rolls.

Profiteering Enquiry.

LONDON, October 24.

The Select Committee on Profiteering has decided to resume taking evidence.

Release of Troops in India.

Statement in the Lords.

LONDON, October 24.

In the House of Lords, replying to Lord Harris, Lord Balfour stated that 2,439 regulars had already embarked in order to relieve troops in India and 20,159 more would embark in October and 4,182 in November, leaving only 2,168 to complete demobilisation. Therefore, unless some great disturbance occurred Mr. Montagu's undertaking that troops in India would be repatriated by the autumn would be more than fulfilled. Special instructions had been issued that the Territorials should be given priority in their class.

Colonial Development.

Lord Milner's Views.

LONDON, October 22.

Lord Milner, presiding at a dinner at the Connaught Club, paid a tribute to the war services of colonial civil servants, including those compelled to stay at their posts. It was due to the latter that the machinery of the Government was carried on throughout the war as steadily as in peace time. The wonderful stability of the Empire during the war was striking evidence of the loyalty of diverse races comprising it. It was impossible to lay down a general rule for the extension of self-government in this vast Empire, but they should learn, as far as possible, towards giving the people the management of local affairs. The development of the Colonies and Protectorates was imperative. He intended to get all the money possible for such development, despite the difficulties in these days of rampant economy.

Government in a Dilemma.

LONDON, October 24.

The issue of yesterday's vote in the House of Commons was whether the Alien masters should be allowed to pilot their own ships into British ports. The Government favoured permits being granted to French Masters in accordance with the convention with the French Cabinet, but is now confronted with a dilemma of asking the House to reverse its decision or denounce the convention. It is thought that the bill will be dropped. The defeat of the Government was due to the combination of the Labourites, Independent Liberals and Anti-Alien group. At least one hundred Ministers opposed the Government.

Appeal to the Country Unjustified.

The Cabinet Council considered the position this afternoon. It is understood that the Government does not regard the defeat as sufficiently important to justify an appeal to the country.

General Diaz in London.

Receives Freedom of the City.

LONDON, October 24.

General Diaz had a great reception in this city to-day, when he received the Freedom of the City of London and the Sword of Honour at the Guildhall. He was afterwards entertained to lunch at the Mansion House, where there was a large and distinguished gathering including Mr. Balfour, Mr. Churchill, General Sir Henry Rawlinson, Sir Ian Hamilton, General Cavan, General Monash, and the Italian Ambassador.

Admiral Jellicoe's Tour.

An Interesting Incident.

LONDON, October 23.

The "Iron Duke," with Admiral Viscount Jellicoe on board, in the course of a tour of inspection, picked up two white men and one native in Christmas Island, who met the landing party with revolvers in hand, believing them to be Germans. They did not know that the war was over, having been cut off from the outside world for eighteen months.

British Labour Difficulty.

Management of Railways.

LONDON, October 24.

Negotiations between the Government and the Railwaymen's Union were resumed at Downing Street

yesterday. It is understood that Mr. Thomas submitted proposals that railways be managed by Joint Boards of Control, with a strong representation of Railwaymen.

The Aliens' Bill and Members of Parliament.

Care Being Taken of the French Susceptibilities.

LONDON, October 24.

A conference lasting one and a half hours took place at Downing Street this afternoon between the Government, and certain members of the parliament who have specially identified themselves with the Aliens' Bill. It is stated that an agreement was reached whereby a new clause will be submitted to the commons on October 27th, which will remove all the possibility of upsetting the French susceptibilities, and which will meet the Parliamentary objectors' views.

Currency Commission.

LONDON, October 24.

The Siam Currency Commission, which has been hard at work for some weeks has practically finished its labours. It is now receiving evidence of the witnesses who number over thirty including half a dozen Indian experts. The only witness yet to be examined is Sir Vithaldas, Thackersey who is ill. The Commission is not likely to present its report before the Christmas.

Auction of Tea.

LONDON, October 24.

Fortynine thousand and five hundred packages of Indian and Ceylon tea were auctioned this week. Prices were again very firm.

Sales of Lancashire Cotton Mills.

LONDON, October 24.

There have been further important sales of cottonmills in Lancashire. For example the Victor mill at Stalybridge with 165,000 spindles and 1,075 looms has been sold for nine hundred thousand sterling. The operatives concerned in the trend of events propose a joint conference with the employers.

Silver Reports.

LONDON, October 24.

Meets. Montagu Silver Report says, that the rise in price is due to the continuance of intense demand from China. The Continent is little disposed to buy at present abnormal level of prices. The Shanghai Exchange is 5/5. s. a. taol.

Obituary.

Field Marshal Count Trautski.

LONDON, October 24.

A telegram to the "Times" from Tokio announces the death of Field-Marshal Count Trautski.

LONDON, October 24.

Deaths are announced of General Sir R. M. Steward and Lieut. Col. G. B. O'Donnell.

Russia

Bolshevism in Russia. Wholesale Murders and Torture. Startling Revelations.

LONDON, October 24.

Major Sayer, who has returned from Russia, told Reuter's representative that his investigations at Kiev, Kharkoff and elsewhere showed that wholesale murders, robberies and torture chambers were part of the normal life of Bolshevism in Russia. Many Bolshevik torturers and murderers, both men and women, had been captured and had pleaded that they were irresponsible cocaine fiends, and had joined the Bolsheviks in order to obtain supplies of the drug. One of the worst was a young woman, who specialised in killing officers of the White Guards. She was credited with the murder of several hundreds. Her practice was to stand the victim against a wall and start shooting with a revolver, beginning at the feet and working upwards, only despatching the victim when in a state of collapse.

Russian Situation.

General Yudenitch's Advance.

LONDON, October 24.

STOCKHOLM:—A telegram from Raval says:—General Yudenitch has renewed his offensive on the whole front. A "communiqué" reports successful advance in the directions of Pskoff, Luga and Tsarskoe Selo and mentions the capture of six positions in the vicinity of Tsarskoe Selo as a result of the attack by tanks. He has also advanced to within three miles of Krasnaya Gorka, the capture of which would mean the fall of Petrograd.

Eastern Front.

LONDON, October 24.

The "Times" says:—On the eastern front two more Red divisions have appeared on Admiral Kolchak's left flank.

Death of Colonel Steel.

Lieut.-Colonel Steel, Chief of the British Artillery Mission, died of typhus on the eve of the departure of the Mission. Only a handful of British officers remain.

Russian Blockade.

Germany's Attitude.

COPENHAGEN, October 24.

In the German National Assembly, to-day, the Foreign Minister, Herr Mueller referring to the Supreme Council's request regarding the blockade of Russia, said:—

Germany having herself suffered from hunger, the blockade could not be expected to assist in imposing it on Russia. Moreover, as long as Russia was not supplied with food-stuffs, so long would the Russians be unable to resist Bolshevism. Germany, therefore, could not agree to the Supreme Council's request. The Socialists supported Herr Mueller.

Allied Restrictions.

German Newspapers' Protest.

LONDON, October 24.

Allied restriction on German shipping in the Baltic, in order to compel the Germans to evacuate the Baltic provinces are evidently seriously affecting Germany. German Newspapers are loudly protesting against the restrictions, stating that many German ships have been seized. Fishing has been stopped. East Prussia's coal supply and Central Germany's potato supply seriously affected, and the food supplies from the central countries stopped.

France

Far Eastern Situation. Supreme Council's Decision.

LONDON, October 24.

An important step towards the stabilisation of the situation in the Near East has been taken by the Supreme Council in Paris, which has refused Rumania's demand for both banks of the Maros as far as the Theiss and the control of the Arad-Batna Railway, and has informed Rumania that the settlement by which Rumania gets Transylvania, a province of 120,000 kilometres, rich in minerals, is irrevocable. The Council has settled the vexed question of Banat, by dividing it between Rumania and Serbia. The latter gets the most fertile district of Torontal and two-thirds of the waterways of Danub. Rumania receives the districts of Temes and Carosoverin with the famous mines and steel works at Resicza and Pina.

Trial of M. Caillaux.

Bail Refused.

LONDON, October 24.

PARIS:—At his trial M. Caillaux demanded to be heard. He passionately protested his ability to vindicate his patriotism in spite of the evidence of what he described as adventures and cheats at a fabricated trial. The court adjourned until the 14th November and refused to grant bail, which M. Caillaux requested to enable him to take part in the elections.

Shortage of Silver Coinage.

Paris Trade Paralysed.

PARIS, October 24.

The shortage of small change in Paris has practically paralysed trading. Shopkeepers are refusing to give change to the public only offering notes. The Director of Mint declares that the shortage is unreal and due to a careless public. He does not believe that silver coinage is being smuggled out of the country or melted down in quantities sufficient to influence circulation. A decree prohibits travellers from taking from France over 1,000 francs in notes and ten francs small change. The millionaire Vanderbilt when embarking at Cherbourg had 40,000 francs confiscated.

Echo of Bonnet-Rouge Affair. Execution of Lenoir.

LONDON, October 23.

PARIS:—M. Foincare has refused to reprieve Lenoir of the famous Bonnet-Rouge affair. Lenoir was ordered to be executed this morning, but a commission of five doctors were directed to examine Lenoir, who is paralysed in both legs, to decide whether he could be taken to Vincennes for execution. A later message said he was executed.

America

International Trade Conference. Assistance for Struggling Foreign Nations.

ATLANTIC CITY, October 24.

At the International Trade Conference, the Secretary of Commerce, Mr. Redfield, urged the formation of a United States credit granting organisation to purchase securities of the struggling foreign nations under the supervision of a Federal Reserve Board, with a capital of one billion dollars. It would issue small bonds saleable in the United States. Mr. Redfield said that the United States could not get along by selling goods abroad against cash. The American Sub-Committee on textiles, metal and petroleum reported that American production of these commodities was ample to meet all foreign requirements.

American Labour Trouble. Capital and Labour.

LONDON, October 24.

WASHINGTON:—The United Mine Workers of America have rejected the proposal of the Secretary for Labour for the settlement of the coal strike, which is now scheduled to begin on the 1st November.

In response to another appeal from President Wilson, members representing the Public at the Industrial Conference have continued in session in the hope of formulating a programme acceptable to Capital and Labour.

Dominions

South African Politics. Unionist Leader's Proposal.

LONDON, October 23.

BLOEMFONTEIN:—At the South African Unionist Party Congress Sir Thomas Smartt, leader of the Opposition, declared that the present was a good opportunity for a "best man" Government, and General Smuts ought

to seize it. The Unionist Party were prepared to amalgamate with the Ministerialists but the Unionists did not want simply absorption. Sir Thomas Smartt advocated Imperial preference.

The Prince in Canada. Visit to Manufacturing Centres Wonderful Reception.

LONDON, October 24.
WINNIPEG, (ONTARIO).—The Prince of Wales had a busy time, visiting the characteristically English cities of Woodstock, Chatham and London, centres of important manufacturing and farming communities, which turned out 'en masse' to greet him. Replying to an address of welcome, the Prince dwelt on the great industrial future of Canada. The city was decorated and illuminated most lavishly, illuminations being obtained by water power from the Niagara, 100 miles distant. The Prince had a wonderful reception at Windsor, where thousands crossed the border from Detroit to supplement the population. A cheering crowd blocked the streets and even climbed on the engine of the Royal train to get a glimpse of the Prince.

Australia

Flight to Australia, Captain Matthews at Cologne.

LONDON, October 24.
Capt. Matthews, who started on the flight to Australia on 21st instant, arrived at Cologne on the afternoon of the next day.

Germans in New Guinea Australian Ex-Soldiers' Request.

LONDON, October 23.
BRISBANE.—A deputation of ex-soldiers asked Mr. Hughes to deport Germans from the plantations in German New Guinea. Mr. Hughes promised that if he were returned to power, he would visit New Guinea and then decide.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

United Provinces War Prisoners in "Mesopotamia"

ALLAHABAD, October 29.
The Pioneer's Baghdad correspondent wires:—The repatriation of prisoners of war domiciled in Mesopotamia is now practically completed. It is understood that their return has given great satisfaction both to their families and to the public. Prisoners themselves are never weary of expressing their appreciation of the considerate and humane treatment experienced by them in India, in painful contrast to the appalling callousness and brutality shown by the Turks to their prisoners. A painful impression has been caused by the news, that of 34 Indian Infantry men of the Baghdad Residency Guard, who were interned on the outbreak of the war in 1914, not a single man has returned alive.

N. W. F.

The N.-W. Frontier.

ALLAHABAD, October 29.
The "Pioneer's" special correspondent writes:—The Mahsud and the Wazira are showing combined activity in the Tebi District. Wano is still occupied by Afghan troops, who are receiving food by convoys from Afghanistan.

More Powindah Kiris are moving down towards India. The preliminary procedure outlined in the Government "communiqué" of the 23rd instant, namely, representatives of Wazira and Mahsud, will be summoned to hear terms, it is proposed to impose upon them, is being put into operation in the area in which expedition may be necessary.

Calcutta

Peace Celebrations.

Calcutta's Appeal for Funds.

CALCUTTA, October 29.
The Peace day celebrations Sub-Committee have issued an appeal for subscriptions, in which they state:—In the past outward symbols of rejoicing have been manifested by illuminations of streets and houses and displays of fireworks. The Committee feel that at a time when there is so much distress among the poor of Calcutta her citizens would desire that expression of their heartfelt joy should take another form. They believe that there is no better way of celebrating the glorious victory of the Allies, and no surer method of impressing on the minds of the people the significance of this victory, than by entertaining the soldiers and sailors who have contributed to the successful issue of the war, by entertaining school children and by distribution of food and clothing amongst the poor of Calcutta.

Lord Ronaldshay's Tour.

CALCUTTA, October 29.
Lord Ronaldshay is now away on tour in Sikkim. Leaving Darjeeling on Wednesday last, His Excellency proceeded to Namchi, eighteen miles from Darjeeling and 5,200 feet above sea level. After visiting the monasteries on the way he reached Gangtok, fifty-six miles from Darjeeling, and 6,800 above sea level. Here Lord Ronaldshay met the Maharajah of Sikkim. On Monday morning His Excellency left for Dikchu.

An American in Sikkim.

CALCUTTA, October 29.
The 'Englishman' publishes particulars of an American student now in Tibet. He is Mr. W. Y. Evans Wentz, an American by birth, and an M.A. of the Stanford University, California. He went to Darford and has done much research work in Europe. Mr. Evans Wentz spent six months in Ceylon and next proceeded through Southern India during the spring of 1918 and thence to Kashmir. From Kashmir he worked his way eastward, through the holy cities of Northern India, and entered Sikkim in the spring of this year with the sanction of the Government of India and the Maharajah of Sikkim, and began his researches in Tibetan literature with the assistance of the Lama Dawa Samdup Kazi, Headmaster of the State Fluthia Ceding School in Gangtok. Mr. Evans Wentz's chief work has been the translation of rare Tibetan manuscripts and of books in Tibetan from Bhutan.

Health of Bengal.

Official Review.

CALCUTTA, October 29.
A resolution on public health in Bengal shows increased death-rate over the birth-rate. The outstanding feature of the year was the widespread mortality caused by a severe epidemic of influenza, which swept in two distinct waves over the Presidency, and left behind a disastrous aftermath of minor illness and impaired national vitality. Appearing first in a mild form in the summer months, it spread rapidly over the province, subsided and disappeared and then broke out again in an infinitely more virulent and dangerous form in the autumn. The mortality from influenza is estimated at 350,000 to 400,000 deaths. The provincial birth-rate was 32.9 and the death rate 28.1 per mille. The augmented death roll was largely due to malaria of a severe type, but more particularly to the appalling ravages of influenza. The most lamentable feature of the sanitary history of the year was the appalling increase in the mortality from febrile diseases due mainly to the epidemic of influenza. The total number of deaths amounted to 1,357,906, as compared with 888,768 in 1917, and 976,679 of the quinquennial average. Of this total the Sanitary Commissioner calculates that 365,158 deaths must have been due to influenza. The first indication of this disease in Bengal was received in June and it was recognised almost simultaneously in Calcutta, and in a number of other towns in the Twenty-four Pargannas. It spread rapidly along the railway and steamer routes, the employees on the docks and railways and postal services and traders being the earliest victims. Calcutta appears to have been the main disseminating centre and the extraordinary rapidity of its spread was undoubtedly due to the relatively excellent railway communications of the province. The first epidemic outbreak lasting about six weeks was marked by absence of complications and the fact that it was chiefly confined to towns. The second epidemic outbreak occurred about the middle of September. It spread more slowly than the first but was infinitely more serious, being characterised by the great frequency or dangerous respiratory and other complications which resulted in appalling mortality. Towns and villages suffered alike, but on the whole the mortality was greater in the rural than the urban areas. The incidence of the disease also varied greatly among the different classes of the population. In general the females suffered less severely than young adults. Owing to the sudden onset and rapid spread of the epidemic little could be done to check its ravages, and both medical and sanitary organisations were powerless to devise measures adequate to the occasion. Moreover, lack of knowledge of any real specific against the disease rendered efficient general treatment impossible.

Native States

The Viceroy's Tour.

Visit to Jhird and Nabha.

VICEROY'S CAMP, (DEHRA DUN), Oct. 28.
Their Excellencies, accompanied by Mr. Holland, Political Secretary, and staff, arrived at Sangpur, the capital of the Jhird State, at 12.45 P.M., on the 23rd instant, on an informal visit. His Highness and the Political Agent Mr. Crump, were present, with the principal officials and Sardars of the State, at the Guest House to receive them after lunch. His Highness showed his celebrated hunting "cheetas" to their Excellencies, who were much interested. His Excellency then presented badges and "sanads" of Indian titles to Rai Bahadur Lala Brij Narain, Minister, Sardar Bahadur Sardar Dalip Singh and three awards of honour for good recruiting work, for which the State has been remarkable, to (1) Sardar Sher Singh Nazam, (2) Pandit Narasimh Das, B.A. Deputy Foreign Minister, and (3) Sardar Lachman Singh Superintendent of Police. A brief drive through the city which was handsomely decorated, took their Excellencies to the Imperial Service Troops lines, where His Highness showed them with justifiable pride the trophies won by the Regiment in East Africa. After a brief inspection of the lines their Excellencies said good-bye to His Highness and left for Malerkotla at 3 P.M. Their Excellencies arrived at Nabha at 6.45 P.M. on the 23rd instant on an informal visit and were received at the Hira Mahal by His Highness and Mr. Crump, the Political Agent. After presenting his chief Sardars and officers and a short conversation with their Excellencies, His Highness took his leave, returning to dinner, at which their Excellencies, Mr. Holland, Political Secretary, Mr. Crump, Political Agent, Their Excellencies' Staff and His Highness' principal Sardars were present. After the toast of His Majesty the Emperor had been honoured, His Highness proposed the health of the Viceroy and Lady Chelmsford. His Excellency, in a brief and informal reply, thanked His Highness warmly for his hospitality and eulogised the services of the Nabha State during the war. After dinner their Excellencies listened to some Indian music, and then were conducted by His Highness to the roof of the Palace to view the fireworks. The gardens of the Hira Mahal were beautifully decorated and illuminated and the fireworks were most effectively displayed. His Highness drove His Excellency to the station in his own car, Her Excellency following with the Political Agent. The route was decorated and illuminated throughout. At the station the Viceroyal train was in waiting and shortly after 10 P.M. His Highness said good-bye to their Excellencies, and then as the train moved off, called for three cheers for them, which was most cordially given.

Mysore

Mysore Legislative Council.

MYSCORE, October 29.
At a meeting of the Mysore Legislative Council, presided over by Sardar Kantaraj Urs to-day, there was an interesting discussion on the question of direct election and district representation to the Legislative Council. Mir Humza Hussain, Second Member of the State Council, moved for the introduction of a Bill further to amend the Mysore Legislative Council constitution in accordance with the announcement made in the recent speech of the Dewan enlarging the strength of the Legislative Council from 21 to 30 members and giving each district representation of a member instead of a member representing two districts as at present.

Mr. M. Basavayya said that with a view to make the Council more representative and to encourage local patriotism, it would be necessary to permit candidates from any district to stand for the Council from any other district. He also stated that elections to the Council should be through direct voting and not through local bodies. Nawab Gulam Ahmed Kalami supported Mr. Basavayya. He said that out of 57 lakhs of people in the State, not even one-third was adequately represented in the Council. He pointed out the case of the Mahomedan community, which was inadequately represented. He suggested the need of widening the franchise to enable the various communities and interests to be represented in the Council. He said there was no representative of mining interests from Kolar Gold Fields. There was no European representative and the Native Christian community was unrepresented in the Council. Messrs. Venkatasubramanian, Karnick Krishnamurti Rao, Venkateshkrishnaiah, C. Narasimhaiah and Sesharamayya spoke against the suggestions of Mr. Basavayya. Messrs. H. Chennya and K. P. Puttana Chetty also took part in the discussion. Mir Humza Hussain, replying to Mr. Basavayya's suggestions, said that there were capable men in each district and the conditions in each district varied and a representative of the Mysore District could not know the conditions in the Malnad. What they wanted from the districts was representation by local men. Regarding the suggestions as to the broadening of the franchise and direct representation they would be considered by the Government when rules were to be framed. The bill was introduced and passed unanimously.

General

The Town Hall Question

OCTACAMUND, October 29.
On a circular letter issued by the Chairman, Octacamund Municipal Council, appealing for Rs. 5 or 6 lakhs for a Town Hall, the Nilgiri Traders Association, at a meeting to-day, resolved as follows:—This association is of opinion that in view of the more pressing requirements of this station in the shape of housing the poor, combating influenza and other pressing sanitary needs, the question of providing a town hall can well stand over for at least another five years. With building materials at their present high prices would be unwise to construct such a building during the next few years. As to the necessity for a town hall and the site thereof, the Association would reserve its opinion for the present. In view of the Station extending in the direction of Wankow Down, the selection of a site at the other extreme of the town also requires careful consideration. Under any circumstances this meeting considers that a town hall costing Rs. 5 lakhs is much beyond the requirement of this station, taking into consideration its limited population.

Bombay

Famine operations in Bombay.

BOMBAY, October 29.
In a Press note summing up the famine operations and severity in the greater part of the Presidency for the past 12 months owing to the failure of the last year's monsoon, the Bombay Government state that owing to timely rainfall this year the situation has greatly improved and relief operations are nearly closed. One direction in which scarcity made itself most felt was as regards fodder owing to not only fodder failure but also to heavy demand made by the Army Department.

Very serious loss of valuable Cattle.

In spite of distribution of nearly 10 crores of pounds of fodder to affected centres, very serious loss of valuable cattle took place, but the results as regards human relief is described as being satisfactory. Gratuitous relief of grain doles and cooked food was effectively given owing to increased efficient unofficial co-operation.

Generous contribution of Private Charity.

As in previous famines, private charity generously contributed towards the alleviation of distress and the prominent private organisation was the Bombay Presidency Famine Relief Fund which collected a handsome donation of Rs. 12,30,000 including contribution of Rs. 3,00,000 and 1,82,000 from the Indian Peoples Famine Trust Fund Ltd. and the Western India Turf Club respectively. Their activities were mainly directed towards transport of grass and grain and distribution of clothes to the needy. They also organised innumerable cheap food grain shops in several districts. The Government also offered much relief by suspension and remissions of land assessments and grant of Takavi loans.

Vadod Wire Cutting Case.

All the accused convicted.

Ahmedabad, message October 28th says:—The Second Special Tribunal delivered judgment to-day in Vadod wire cutting case. Out of the 36 accused originally put on trial 24 have been already acquitted and the remaining 12 were found guilty of offences under Sections 121 I. P. C. and 25 of the Indian Telegraph Act read with Section 149 I. P. C. All the accused were sentenced to three years rigorous imprisonment under section 25 of the Indian Telegraph Act and were further sentenced to various terms of rigorous imprisonment under Section 121, two of the accused being sentenced to transportation for life, four to ten years, three to five years, one to four years and two to three years, the sentences to run concurrently.

జూ బు లు

పూనా ప్రాచ్యవందనసభ.

అయ్యో, 2-11-19 రాత్రి నైజాం మొంతలపై నేను కల్లావెగడ సూర్యకారాయణరావుగారు నే. శ్రీరామ శాస్త్రిగారు మరొకరినూ మిత్రులను బయటపెట్టారు. సికింద్రాబాద్ 8 వ తేదీ మధ్యాహ్నం భోజన ముందు. ఇవ్వ మన్న కారా తేడికి లెజనాడ రామమోహనయ్యనకు గాని ప్రేమనకుగాని వచ్చి బయ్య కలసికొని మాతోరా గోరెదను.

పితామహం. వంగూరి సుబ్బారావు.

చీరాల - కార్మికసభ.

అయ్యో, ఈ పేరుతో నాకసభ 28 వ తేదీన జరుపు నట్లును ఆదివారము ప్రచురించిన ఆహ్వానపత్రములో అంకి రెడ్డి అంజనేయులు (వెరలి) అని నాపేరును ప్రకటించియున్న పత్రములను తెలియచున్నది. ఈవిషయము నాకేమి తెలియ దనియు ఈమిటింగుతో నాకేమియు సంబంధములే దనియు తెలుసుకొన్నాను. నాయుత్తరం లేనికే కొన వెకటరాజు కంపెనీగారు నాపేరు దహనం చేసి పోవడము.

అంకిరెడ్డి అంజనేయులు.

ఒక విజ్ఞప్తి.

అయ్యో, "అంధి నాటక గ్రంథకర్తల జీవితము" అను నామముతో ఒక గ్రంథమును తయారు చేయుటకు సంకల్పించుకొని కొంతప్పుడు చేయుచుంటిమి. కావున మాచూర్యమునకు అంధి నాటక గ్రంథకర్త లెల్లరు కను చూడతా ముద్రానాటకములను, వారిజీవితములను ప్రస్తావనగా వ్రాసింపి మాయావ్యయము సభలకర్తలను ప్రార్థించుచున్నాను. వెదకలేవలె కోలుమర్తి నాగేశ్వరశర్మ కొడాలి సత్యనారాయణరావు

విద్యావిషయిక నిబంధనలు.

అయ్యో, మనయాంధ్ర జేకమందు విద్యావ్యాప్తికిని బోధకుల నియమించుకొను మార్గముల నాలోచించు కొనుటకును వీలగునట్లు దొరతనమువారు ప్రయత్నించు విద్యావిషయిక నిబంధనలు (ఎడ్యుకేషన్ రూల్సు) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంబును అత్యవసరము. ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులను విద్యయం దానక్షిగలిగి యింగ్లీషు తెలియనియిరకులను నులభముగ గ్రహించవలెనట్లు తెలుగుభాషలో నిబంధనలు ప్రచురింపబడెనందున విద్యాకాభివృద్ధి కార్యముల మునకప్పు ఎవరికివారు స్వతః క్రమగ విద్యానిబంధనలు తెలియక విస్మయము చెందుదురు. కావున ఎడ్యుకేషన్ రూల్సు త్వరలో తెలుగుభాషయందు ప్రచురింపబడుట అత్యంతావశ్యకమని దొరతనమువారికి సవరణముగ వికేతపడచుకొనుచున్నాడను. జేకనాటకము ఈవిషయము ప్రధానముగా ప్రార్థించు. మేలుపాక, ముద్దా సామవృత్తాస్త్రి.

నెల్లూరుజిల్లా కలెక్టరుగారు

అయ్యో, ప్రస్తుతము మాపుయందు నివసించు జిల్లాకలెక్టరుగారు మర్యాదజేకమును, వారి నామము రామచంద్రుడుగాదుగాదు, వీరు న్యాయాధికారులు, ఎడ్యుకేషన్ సంకల్పములై సాహసముగలవారు, దయాద్రావ్యుడయ్యును, ఎల్లప్పుడు జనుల మేలుగోరి వారిమేలుగోరు మేలుచేయుచు పరిపాలనచేయువారు, వారు జనసామాన్యమైన యభివృద్ధియను వీలయింపజేయుటకు అయిదు దెచ్చువారు. ప్రస్తుతము జరుగు గడచినది వీరు తమ దైర్య సాహసముచేతను, న్యాయ రక్షణార్థములవలన, ఆపగలిగిరి. మతియొక తురుపులైన అనేక అసభ్యులకు ఈ జిల్లా పాలయి యుండియుండెడిది. ఈ జిల్లా కలెక్టరుగారిని మరల పరి పండ్రెండు దినములలో మరియొక జిల్లాకుమార్చి మాకు పూర్వము ఉండిన జిల్లాకలెక్టరు స్వామికట్టుపల్లిగారిని తంపుచున్నాడు. ఈతరువాతను స్వామికట్టుపల్లిగారు ఈ జిల్లాకు పనికిరారు. జనులెల్లరును రామచంద్రుడుగాదుగాని యెంచుకొనుటకు ఇవ్వకుచున్నాడు. కాన గవర్నమెంటువారు తమ ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు.

యం. అంజనేయులు.

తమ్మిలేటి ముంతలు.

అయ్యో, తమ్మిలేటి భద్రాచల సమీక కాంతార క్రమశాసనం దుద్భవించి యేలూరు క్రమశాసనం ప్రచురించుచు కొల్లేటి సరస్వతి విశ్వమొందుచున్నది. వీరి నానుకొని యన్న రెవిన్యూ డిప్యూటీ భూముల నెన్నిటిలో తన పొట్టుకు తెచ్చుకొనుచు, కట్టలను దెంచుకొని క్రమశాసన సమీకరణము చేసి, భీతిగొల్పుచున్నది. వీరికి కారణము లేక పోలేరు. ఏలూరునుండి, పోలవరమునకు సది వికలముగా నుండి, అటు నుండి సన్నగిలి వెదజల్లులేక యెంచుటచేతను, రయితులు భీతావస్థలై తమభూములపై ముంతలవలన రాకుండ పెద్ద పెద్ద కట్టలు బోయుటచేతను, ఈ జిల్లాకలెక్టరు కలుగుచున్నది. నువారు, 5-8 సం॥ నుండి రయితులు అనేక కడగండ్లు పడుచు, తమజీవనాధారమును భూములకు వీడలేక, రెండవవృత్తి చేయుటకు చేరగాక, నవ్వునులే గుండుచుండుట చూచి, గవర్నమెంటువారు కాలివహించి 2 సం॥ రిమిషన్ గావించి ఇచ్చియున్నారు. కాని సది వికలము చేయుటకు గురించి యేమియు యోచించినట్లు తోచదు. గవర్నమెంటు వారు కడదార్జిస్తామనమై, పోలవరమున కొల్లేటివరమున 8 మైళ్లదూరమున రయితులవద్దనుండి కొంతభూమిని తీసికొని యేడు కొంత వికలముగా దిగువకు క్రవ్వించినయెడల ఏవిధమైన ముంతలవలన నుండవచ్చును త్వరలో ఈ యేర్పాటు చేయించ వలసిన దనియు గవర్నమెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

మోతేపల్లి నారాయణరావు.

దేశీయ మహాసభ.

I
అయ్యో, అత్యవసరమున జేకపోవునది నిర్ణయించబడిన యీ మహాసభ 28 తేదీన వెలువడిన క్రమశాసనములను సభ్యులకు ప్రకటించు నిర్ణయించుటకునూడ సంజేతము కలుగుచున్నది. సభాభ్యుత్థానిగ నెవ్వరి నెన్నుకొని కోయింకవరకును ప్రయత్నింపబడుటలేదు అభ్యుత్థాని యెన్ని కనుగూర్చి తలపురు తదియండి సభ్యుత్థానిగ గోరుచున్నార. కడచినమహాసభజరిగిన కడపటి యొక్క రత్నములలో మన జేకమందు పంజాబు అల్లలు బురోహా మహాసంగ్రామసంధి మొదలగు నెన్నియో ఆకాంతి కరములను కొంతకరములను సగు కార్యములు జరిగినవి. ఇట్టి సమయమున సభాభ్యుత్థానిగ కొంత విత్తుకును కార్యసాధన వసతును సగు లోకమాన్య జేతనునని చెప్పక తీరదు. ప్రస్తుతము లెలకు పోయేయును విశేషములందుండిన సభ్యులను నియమిత కాలమునకు పూర్వమే స్వజేతమునకు జేరగలకదా! ఈ మహాసభకు ఆంధ్రమునూడ విశేషముగ బోవుటవసరము. ఇంతకుమున్ను కొందరు స్త్రీదళమును మరొకందరు జేకాభిమానులను ప్రతినిధులుగ నెల్లరు యాచారమొప్పును. ఇవ్వవలెనుచేతకు స్త్రీదళ జేకాభిమానులైయున్న వారుగాక రామపోన భిక్షులను భరించుకొనదగిన ప్రతియాంధ్రునిను బోవుట యొక్కము. రాబోవు మహాసభను మనజేతమున కావ్వరించుట మన మాభ్యుత్తరము. ఉద్ధారకులతోపాటు జేకపకారార్థమై యొచ్చియు ప్రతియాంధ్రునిను ఈ సమయమున తన విధ్యుక్త భర్తమును నెరవెత్తుకొనునగా! సోపేట, దర్శనుమాంటి ఆదినారాయణ.

II

అయ్యో, ఈ సంవత్సరము జేకముచూడసభ అత్యవసరమునందు జరుగునట్లు నిశ్చయించియున్నాడు. మన జేకము నాయకులలో సమర్థులగువారిని ఈ సభ కభ్యుత్థానిగా ఎన్నుకొనవలసియున్నది. కాబట్టికరుగుచున్నది. అయినను నేను దీనిసంగతి కొంతవ్రాయుచున్నాను. నాయకుడు జేకయలయొక్క కష్టములను వాంఛలను వీర్వి ప్రయత్నింపవలసి యున్నది. ఇట్టివారు అనేకులుగలరు. జేకనేరక ప్రాణము నయినను తుత్వజేయటకు సిద్ధపడిన నాయకులుగలరు. వీరు మార్కజేకమునకై చాలధనమును వ్యయపరిచినారు. ఇతరజేకములలో అనేకములకు కష్టములను పొలుకడి కారాగృహములలోనున్నను జేకాభిమానులను కదలక యింకను పొలుకుచున్నారు. వీరిలో ముఖ్యులై యున్న వారు లజతలిరాయి మొదటివారు. ఆరవిందమోహనమణిగారిని సంజేతాకరపుకేను నందు పుకటించి ఇంతవరకును వారు ఎందుచేతనే కాలము గడుపుచున్నార. మనసోదర మిత్రులగు మహమ్మదీయనాయకులలో అలీసోదరులు గలరు. ఇవ్వకు మననాయకులలో కభ్యుత్తమువారి యభిమానమును వదలి నిశ్చయముగా

ప్రజలకోర్కెలను వెలిబుచ్చుట మహానీయుడు ఒకడు కావలయును. అట్టివారి లెక్క మహమ్మదీయ నాయకులకు. భరతఖండము యొక్క యధాపక్షిని అతడు కనుగొనెను. ఇంచువిషయము చాల తరచించినారు. అది అంతయును లోకమునకు వెల్లడించుచున్నాడు. ప్రజాయథ మెత్తబడినను జడియువాడుగాడు. ఇట్టికార్యములకు ఏటికిని జంకడు. మనస్సాక్షిగా తాను సమీకకార్యమును సాధ్యము చేయుట అతని విధియైయున్నది. ఎన్నియోమాటలు అనేక సంవత్సరములు క్రవాత కీడున సంతోషముగా ననుభవించినారు. రాజకీయ వ్యవహారములలో నీత డగ్రేసరులలో మొదటివాడు అని చెప్పబడుట ఎంతమాత్రమును నుండియు లేదు. అనేక సంవత్సరములు జేకము మహాజనసభకు సంధించిన దక్షిణ హిందూజేతము నకు గల యువసభకు కార్యదర్శిగను బొబాయి రాజధాని సభకు కార్యదర్శిగను నుండెను. లోకమాన్యము నీరునుండి సకలములలోనే రాగలరని తెలియుచున్నది. కావున మనము క్క విద్యుక్త భర్తమును నెరవెత్తుకొనుటకై మనకున్న విశ్వాసము కాపుటకును అన్ని సంఘములవారు లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్ మహాకీర్తిని సభ్యుడు కదవికి ఎన్నుకొనగలరని ప్రార్థించుచున్నాను. కోవ్వలి వెలమాటి శ్రీమన్నారాయణమూర్తి.

మలయ చందనము

గనేరియా అను పెగరోగమునకు మరారము, వధ్యము లేదు. పిలికారోగమునకు లేదు. ఎటువు, తెలుపు, కచ్చు, అను మూడు విధముల పెగరోగమునకు మూడు పూటలలో మాన్యును. అనేక రాజకుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప ఔషధము. వెల దల్లి-1-కి రు 2-0-0. (1251) గంధర్వపార్వతీ, రాజమండ్రి.

ఆరోగ్యభాగ్యము

దీనిని పొందు సన్న్యాసమును బట్టి జీవమాత్రా జేయుటకు వలయువారు ఆ యుక్తేవసారి సంగ్రహము 1708 వైద్య విద్య అను గ్రంథమును చదువును. కృతం, ఉపాఖ్యులేతు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీరాలవారు, మదరాసు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కార్యకర్తలకును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటకునే కలుగుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి కీరసాఖ్యమును దృఢకారమును, ఆ యుక్తేవసారి ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు నే నే భరించి తంజెము. వెంటనే ప్రాచుకోరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్రి మనోమోహన్ గోవిందజీ, ఆరోగ్యనిగమా ఔషధాలయం, 157/4 బాద్యమరాస్తి

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described as an aid to Nature—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural—" that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Bataia (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS (669)

నర్సాపురము

పం.ట.అ.

నర్సాపురం, అక్టోబరు 27:—ఈ మధ్యకు రిసెన్ కర్నముల చే, రోకిలకొచ్చుచున్న సన్మయలైల్ల పాడయి పోయెను. ఇంతియేగాక వచ్చు తెగులని రయినులు మీయచున్న రోగముకట్టి వుండేలో వ్యాపించి మరణింపవలయునని భయమును కనుక వానిచేత నంతురమును మువకలపువనల నావహించి యెండునది పోయిచున్నది. వైద్యులను వైద్యులను తిండి యాహించిమిటకు నిన్నటి సాయంకాలము పురజలలు కట్టగావించి యందు కప్పజల్ల కల్పకమువారి దర్శించి యీ రోగమును పరిమించి దాని నివారణకు తగిన యాచారములను తెలుపుటకు ఒక యాద్యోగిని నియమించగలందులకు గౌరవమువారికి సీఫార్సు చేయి ప్రార్థించి తీర్మానించిరి.

ఉద్యోగ విషయము.

మనగల్గినవానరావు పంతులుగారు గోదావరిజిల్లాకు బదిలీయగుటచే, ఇ. డివిజన్, కార్కుగారు ఈ నెల 18 వ తేదీన నలుగురుగా వాస్తవ్యులైనారు. కృష్ణజిల్లా కలెక్టరుగారు నిన్నటిరావ ఇచ్చటికి దయాచేసిరి. ఈరావ జిల్లాబోర్డు మీటింగు ఇచ్చుటజరుగును.

విద్యార్థుల విషయము.

తైలరు ఉన్నత పాఠశాలను గవర్నరు మెంటువారి స్వాధీనములోకి తీసికొని రెండవతరగతి కళాశాలను స్థాపించి పాఠ్యమును పురజలలను వాటిక ముజును గవర్నరు మెంటువారికి తప్పించిరి. దానిపై జిల్లాకలెక్టరుగారు ఇన్ స్పెక్టరుగారు లిగురి సీఫార్సు చేసియు తూడ తెలియుచున్నది. బంధువులలోనున్న రెండవతరగతి కళాశాలను తమ యాజమాన్యము క్రిందికి తీసికొనవలసి గవర్నరు మెంటు వారు ప్రత్యేకించి యిచ్చినందున సదకకళాశాలాధి పతు లందున కొప్పకొక పోవుటచే ఇంకను నేటికటి పనికై వినియోగించుచున్నది. ఈ సామ్యము తైలరు ఉన్నత పాఠశాలను రెండవతరగతి పాఠశాల చేయించి నిచ్చుచున్న పురజలలు నిన్ను సమావేశము గావించి ఒక యాజమాన్యమును ఈ విషయమై తీసుకొనుచున్నాడేమో గవర్నరు మెంటు వారిచేత బంధి తీర్మానించిరి.

ఇచ్చట హైయర్ గ్రేడు బ్రయినింగు స్కూలు గత వారములో నుంచబడిన. ప్రస్తుతము ఈ రెండవ యిన్ స్పెక్టరుగారు స్కూలును యామిచున్నారు. ఇదిగత కేంద్ర తైలరు ఉన్నత పాఠశాలలో నుపాధ్యాయులుగా నున్నట్టి యీ నర్సాపురపు తాలూకాభివృద్ధి సంఘస్థాపకులలో నొక రయినట్టియే గాని నువ్వారావు, డి. ఎ. యల్. డి. గారి స్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. ముందు తాలూకాభివృద్ధి సంఘమునకు మంజురోజు లున్నది నంతోపించుచున్నాము.

తపాలు.

ప్రజలకు తపాలు మిగుల నాశనముగ నిచ్చుచున్నారని యిదిగత ప్రాసియుంటిరి. ఆయనకు ఇంకను అట్లే యున్నదని తెలియ జేయుటకు మిగుల చింతించుచున్నాను. ప్రస్తుతము నిడదవోలునుండి నర్సాపురమునకును తాడేపల్లి నూడెమునుండి కలకునకును అంచల మీద కూలీలు తీసికొని పోవుచున్నారు. నర్సాపురమునకు నూడ తాడేపల్లి నూడెము నుండియే జలాలమీదగాని మోటారుబండ్ల మీదగాని తీసికొనివచ్చెడియెడల ఈ తాలూకా ప్రజల కందరకును తపాలు లెక్కలో నుండును. ఇట్లు చేసినయెడల నిడదవోలునుండి నర్సాపురమునకు ఉపాహము వారసర ముందరు గనుక కొంతభయము పొందవచ్చును. అందుచే జల్కూల సదువు టకు చేసి సామ్య అంతగా నవరముండదు...దిలేఖకు.

నిడమర్రు

కాలమానము

నిడమర్రు, అక్టోబరు 28:—ఈ మధ్యకర్నములు అమి రుముగా కలిసి పండిన పంటలు రోసి కొనుటకు మీలకేక నడుచుచున్నది. క్రొత్తధాన్యం 1-కి 6-4-0 కొనుచున్నారు. ప్రాంతధాన్యం 1-కి 8-0-0 అ ధరయున్నది.

నయినాస్తోత్రము

భీమవం తాలూకాలో 2 నయినాస్తోత్ర ఆశీసులు కలవు. అందుకుండి నయినాస్తోత్ర ఆశీసు క్రిందరూరము 82 గ్రామములుగలవు. ఈ యాశీసు కారీక్ష క్రింద రూరము

16 మైళ్ళదూరముగల గ్రామములుగలవు. ఇంతదూరపు గ్రామములనుండి పార్టీలు పోవునప్పుడు దగ్గర గ్రామముల దిస్తావజులు రిజిస్ట్రేచీమును దూరగ్రామముల వారిని త్రిపు చున్నారని ప్రజలలో కదంతిగా నున్నది.

దీపావళిచందాలు

బందరు ఆంధ్రభాషాశ్రమ కళాశాలకు చందాల కనూలును గురించి భాండాగార సభ్యులు చాలా నాన్నామాటతో కనిచేయు చున్నారు.

రాత్రిపాఠశాల.

ఈ పాఠశాలనుండి 50 మంది బాలురు చదువుచున్నారు. ఇదిగతలో 2 సంవత్సరములు గవర్నరు మెంటువారివలన తీరినవారు పొందబడినది.

ఇగత విషయములు.

ఈ సంవత్సరం బహుశుల్లి గ్రామములను 1829 వసతికి వాళ్ళకు డి. పి. దల్లి మునావీ సీత సప్తయివేయని యెడల ప్రజలు కష్టముల పాలగుదురు గనుక అధికారులు యోచించవలసియున్నది...దిలేఖకు.

సీమ మోహనవల్లి చీరలు

16 మూలల పొడుగు 2 1/2 మూలల వెడల్పు.

దీని నెల రు 7-8-0; చీర 1 కి పొట్టు ఖచ్చ 0-8-0.

సాగనైన కొంగును దిగవుక నేయబడిన అంచును గలిగి మిక్కిలి అందముగ నుండును. నాగరికమును, సాగమును గలిగిన ఈ మోహనవల్లి చీర మెంటువులతో నేయబడినది. శ్రీ లకు మిక్కిలి ఆకర్షణమును సంతోషమును గలిగించునది ఈ మోహనవల్లి చీర. చాయకు గాగ్రంజీ ఒకకర్యాము 2 చీరలు తీయవారికి పొట్టు ఖచ్చలు ఇశాం. చిరునామ: కొర్నాటు పట్టణాల్లి వ్యాపారులు, 272 మింటుస్ట్రీలు, మింటుల్లింగు పొట్టు, మద్రాసు.

వాలంబీరు సిగరెట్లను

మాత్రమే వాడుడు

బహుశా యున్నట్టి రకము లన్నిటికంటె మిక్కిలి మేలైనది. 8000 సిగరెట్లు (వని, పరిగా పొట్టుము కట్టబడి యుండు) నిండుపెట్టె 1-కి నెల రు 75.

3000 సిగరెట్లు (అదేమాదిరి పొట్టుము కట్టబడి యుండు) సగముపెట్టె 1-కి నెల రు 37-8-0.

వెల్ల కంపెనీలకు; వ్యాపారస్తులకు కమిషన్ భారా శ్రమగా నీయబడును. యేబట్లు కావలెను కమిషన్, మం ది తీర వియోజమును. (1880)

పి. ఆర్. కిట్టి అందుకో, తంజావూరు.

శ్రీకృష్ణ భారతము.

కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీగారిచే చాలా నసారముగా నులభింపబడినది. ఇందు నన్న యాదల భారతమున లేని కథ తెన్నో కలవు.

- 1 వ సంపుటము (అదిగభావర్యము) నెల రు 3-0-0
  - 2 వ సంపుటము (అరణ్యపర్వము) 8-0-0
  - 3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగము) 8-0-0
- పొట్టిదీ కొనవారే ధరింపవలెను. వైపు ప్రకములు రా యల్ వైపు గ్లేజు కాగితము కాల్చివేయెడు.

వలయునారు:—మేనేజరు, కలావతీ ప్రస్స, (1885) రాజమ. క్రి అని వ్రాయవలెను.

కీర్తిశేఖరైవ శ్రీ దేవగుప్త సన్యాశిరాజ కవిరాజ గ్రంథములు

- 1. ఆంధ్ర భగవద్గీతాశాస్త్రము తన్యాసాత్మకము (తది సంస్కృతీకమునకు సరియగు తెనుగువర్షము 1-4-0 పారాయణ కృతకుల్యములు
  - 2. మిరాబాయి చరితము లేక హరిభక్తి సుధా రసము. ఇందు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వర స్తోత్రములు, 0-12-0 భక్తజన కర్మరంజనములు.
  - 3. సతీమతీ-శ్రీసతీ కన్యకాక్షౌభి, భారత పాఠ శాలల కళ్యాణోప యాక్రము. 0-4-0
- పుష్పాంజలి (Adoption of basket of flowers) అపూర్వము (New plot) య. 1-0-0. మేనేజరు:—కవిరాజ గ్రంథమాల. (1882) పోడవరము, విశాఖపట్టణము జిల్లా.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

- 1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్షోపలక్షుల స్వేదనోగులు ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమునకు విరోధులై యున్నారు. ఒకే యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేనేని స్వేదకుల సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము చేరొకటి లేదని తామే సంకోచముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మూదన నాల్గవ జ్వరములు, నన్ను పాకము మొదలగునవి తప్పక గుణ మగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం. (594)
- 2. శ్రీనివాస తైలం:—స్వేద గడ్డకును, నందుల నొప్పి పోవుటకును మంచియందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 3. వైశ్యావరాసనం:—దీనిని నేవించినపుటినుండి యే మూత్రమును కట్టక (లరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అశీర్ష భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 4. బాలనఖోదయము:—బిడ్డలకు కలకారి; తియ్యని మందు. మందము, చులబద్ధము, అశీర్షభేది, కృత్కయము, కడు పుట్టియుండుట, ఆకలితకుండుట మొదలగునవి గుణములు. బిడ్డలు పుట్టిగలవారుగడుతు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 5. లోకామయవార కస్తూరిమూత్రము:—బిడ్డలకు కడు

స్వముదినవారికి, బాలింకలకు ఉత్తమగుణ కారి. మందము, పడికము, దగ్గు, అశీర్షము, తీరవారికి, పార్శ్వనామువు, మలబద్ధం, జ్వ రం, చలిజ్వరము, యర్బుము మొదలగు యిం కవనేక రోగములను గుణముచే యును. (801)

250 ముత్రము గల సీసా	0-4-0
తపాలు కర్పతో 5-కి	1-8-0
" "	12-కి 2-18-0
" "	25-కి 5-8-0

వలి కొవధముతోపూడ అనుపానము తెనుగున పంపబడును. శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ప్రకటన

మహా మహాపాశ్చాత్య కొక్కండ వెంకటరత్న కవి- ఇరవీరములైన అమృదిరములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. ఆంధ్ర భాషాభిమాను లెనలైనగ్రంథముల నచ్చునెంచుదల పెట్టెదరేని వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయము చేసి గ్రంథముల విషయము సర్వస్వార్థోక్త్యములను బడె- యగలరు. అందువలన భాషా సేవకు చేయుటయొను నిశ్చయము నీతియందున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయొను రెండు కుక్కరములను గలగ గలవు.

- 1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమాహాత్మ్యము (ప్రబంధము), 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము), 4 సత్యవారా యుగపాపము (ప్రబంధము).

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరవారు కింది శివనాథాచార్య వ్రాసిననటయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, రెంటు పెట్టిబిడి, మద్రాసు.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

శిటియందును కొర్రయియొక్క మరలీలను తీసివేసి కాకునననుట గానిని నింపుకొని మరను మునువడినతె తీసిం

గీ తన యెడల మిక్కిలిసామ్య కరమైన రుద్రుం దగును. ఆ క్కరలైనప్పుడు మరనుతీసి గాలియంతయు పోయినట్లే యుండుగాని నిడియంద గాని యుండుకొనవచ్చును. ఇది కొర్రాధ గలవారికిని, క్రయాదీతులకును తదితర శ్రాపానాశ్చర్యమునకును మిగుల క్రయోజనకరమైనది. ఒక సారివేడిచి సామ్యమును పొందుట రుద్రుండు 1-కి అజాం 0-8-0, తపాలఖచ్చ ప్రత్యేకము. (536) చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెని, నెం. 6, వెంకటేశు శ్రీనిధి, సామాకారుశివ, మద్రాసు.